N°. 129. **DINGSDAG** **31 MEI.** **A°. 1859.**

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . *f* 1.—
Iedere regel meer 0.20
Andere Advertentien per regel 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

Onze Neutraliteit.

Er is, voorzeker, niemand in 't Vaderland, die niet vurig verlangt, dat wij bewaard blijven voor de rampen des oorlogs, en dat het ons gegund moge zijn, de striktste onzijdigheid te handhaven, ook dàn wanneer „het kanongebulder zich in onze nabijheid deed hooren." Met het oog op dit algemeene verlangen, het natuurlijk gevolg van een juist begrip van 't geen voor het welzijn van ons Land 't meest wenschelijk is, zijn de debatten allergewigtigst te achten, die deze week in de Tweede Kamer der Staten-Generaal worden te gemoet gezien. Twee groote vragen, met betrekking tot onze neutraliteit, zullen daar, zoo niet vormelijk beslist, dan toch zeer zeker behandeld worden.

Zij zijn: in de eerste plaats, of de verpligtingen, ons opgelegd, door onze verhouding voor Limburg tot den Duitschen Bond, onze neutraliteit kunnen in gevaar brengen; en, in de tweede plaats, of het, met het oog op de wenschelijkheid der handhaving onzer neutraliteit, noodig is, nu reeds een deel onzer militie in den wapenhandel te oefenen.

Het eerste vraagstuk is in twee deelen gesplitst. De Tweede Kamer vreest dat onze neutraliteit gevaar zou loopen 1° wanneer *Nederlanders*, officieren of manschappen, deel zouden uitmaken van 't Limburgsch Bondscontingent, en dat contingent genoodzaakt zou worden tot deelneming in een strijd tegen Mogendheden, met wie wij op vriendschappelijken voet wenschen te blijven; en 2° wanneer het Limburgsch Bondscontingent, hoe dan ook zamengesteld, werkelijk aan zoodanigen krijg deel zou nemen. De Regering heeft daarop geantwoord, wat het eerste punt betreft, „dat „ieder *vrijwillig* dienend militair, bestemd kan worden „bij dat gedeelte van het leger, dat voor het voldoen „aan de verpligtingen, door Nederland te vervullen „ten aanzien eener provincie van het Rijk, mogt „worden aangewezen." En, ten aanzien van het tweede punt: „Het is aan de Regering voorgekomen, „dat, zelfs indien dat geval onverhoopt zich mogt „voordoen, volgens de algemeen als geldig erkende „regelen de onzijdigheid van Nederland ongekreukt „zou blijven." Wij zijn het met deze beschouwingen van de Regering volkomen eens, doch hadden wel gewenscht, dat deze stellingen, ter geruststelling der ingezetenen, wat nader waren toegelicht geworden. Wij meenen derhalve èn aan de Kamer èn aan het publiek geen ondienst te bewijzen, indien wij, voor zoo veel het ons gegund is, aantoonen, op welke gronden de Regering te regt kan beweren, dat in geen der beide gevallen onze neutraliteit, volgens de algemeen als geldig erkende regelen van het volkenregt, gevaar kan loopen.

Wij behoeven wel niet te zeggen, dat de band, die ons aan den Duitschen Bond vlecht, ons nu, minder dan ooit, welkom is, en dat juist de tegenwoordige omstandigheden het bewijs opleveren van het onnatuurlijke en voor onze belangen gevaarlijke van dien band, zoodat wij de hoop koesteren, dat onze Regering in de toekomst maatregelen beramen zal, om ons, des noods door opofferingen van geldelijken aard, van dezen band te ontslaan. Evenmin behoeft het betoog, dat de tegenwoordige Regering geenerlei schuld draagt aan den thans gegeven toestand, die het gevolg is van door vroegere Regeringen aangegane verpligtingen.

Nu is al dadelijk, naar onze meening, de voorstelling onjuist, — die wij ook terugvinden in een artikel van de *Arnh. Courant* van heden, — dat het Limburgsch Bondscontingent uitsluitend uit Limburgers zou moeten bestaan. Limburg is niet, als onafhankelijke Staat, als hertogdom, toegetreden tot den Duitschen Bond, maar het is *Nederland*, dat, ten behoeve van Limburg, deel van dien Bond uitmaakt. Het is een natuurlijk gevolg van de voorschriften onzer Grondwet. Art. 1 verklaart Limburg tot eene provincie des Rijks, en art. 26 verbiedt den Koning eene andere vreemde kroon te dragen dan die van Luxemburg. Staatsregterlijk volgt daaruit, dat de hertogelijke kroon van Limburg niet als eene *vreemde* kroon door de Grondwet wordt beschouwd, doch als één uit te maken met de Nederlandsche kroon. (1) Limburg is, derhalve, eene Nederlandsche provincie, die echter in eene bijzondere betrekking staat tot eene buitenlandsche confederatie. De verpligtingen, door die betrekking aangegaan, zijn derhalve Nederlandsche verpligtingen, ofschoon zij niet geheel Nederland, maar alleen de provincie Limburg verbinden. Indien derhalve Limburg aan den Duitschen Bond troepen moet leveren, dan is het Nederland, dat voor de nakoming dier verpligting zorg moet dragen; want Limburg is op zich zelf geen ligchaam, dat handelen kan. Het Nederlandsche leger strekt zich ook over het Limburgsche gebied uit, en wanneer nu Limburg, krachtens bijzondere verbindtenissen, geroepen wordt, soldaten te leveren, is het Nederlandsche leger verpligt daaraan gestand te doen luidens art. 178 der Grondwet.

Wij willen niet ontkennen, dat uit deze ongelukkige verhouding moeijelijkheden *kunnen* voortvloeijen, wanneer de oorlogvoerende partijen, bij vb. belang hebbende bij de opheffing onzer neutraliteit, in de vervulling dezer, vóór de uitbarsting van den oorlog aangegane verpligtingen een voorwendsel willen zoeken, om onze neutraliteit te schenden. Doch ook dit voorwendsel, voor zoo veel betreft het dienen van *Nederlanders* in het Limburgsch contingent, valt weg, indien wij letten èn op de wijze van zamenstelling van dat contingent, èn op de maatregelen, die de Regering wenscht te nemen.

(1) Z. Boissevain, ad art. 26 noot *v*, en art. 1 noot *b*.

Voorop mogen wij de opmerking niet achterwege laten, hoe willekeurig het woord „*Nederlanders*" hier tegenover „*Limburgers*" wordt geplaatst. Zijn Limburgers, volgens de Grondwet, geene Nederlanders? Hebben zij niet als zoodanig zitting in de Staten-Generaal? Dit onderscheid is dus ten eenemale valsch. Een van beiden is waar: Indien de hoedanigheid van *Nederlander*, met betrekking tot het dienen in het Limburgsche Bondscontingent, onze onzijdigheid schendt, dan mag ook geen enkel Limburger in dat contingent dienen; want de Limburgers zijn evenzeer Nederlanders als de Zuidhollanders of Friezen. Wordt de onzijdigheid er *niet* door geschonden, dan kan ook de ingezeten van Nederland, die niet geboren is in Limburg, deel uitmaken van het Limburgsch contingent; want hij heeft geene andere Staatsregterlijke hoedanigheid als de Limburger zelf.

Om evenwel, zoo veel mogelijk, moeijelijkheden te voorkomen, heeft men het Limburgsch Bondscontingent derwijze zamengesteld, dat het werkelijk bestaat uit Limburgers, voor zoo veel dit doenlijk was. De deelneming van deze Limburgers aan een eventuelen oorlog, door den Duitschen Bond te voeren, kan voorzeker niet worden betwist, of men moest komen tot de conclusie dat de geheele verhouding van Limburg tot den Duitschen Bond onmogelijk was met behoud van onze neutraliteit; en dat is eene conclusie, die door alle regelen van het volkenregt, gelijk wij hieronder zullen aantoonen, weêrsproken wordt.

Maar nu is het, aldus uit Limburgers zamengesteld contingent niet voltallig en nu wil de Regering het aanvullen met *vrijwilligers*. Het komt ons voor, dat dit de beste te volgen weg is. Men geeft den raad, om *vreemdelingen* als vrijwilligers op te roepen; indien het moeijelijkheden kon voorkomen, zouden wij er niet tegen hebben. Doch het bezwaar bestaat inderdaad niet, tenzij men aanneme dat Limburgers *geene* Nederlanders zijn, en men zal dit toch wel niet in goeden ernst willen beweren? Door nu *vrijwilligers* te bestemmen voor de dienst in het Limburgsch contingent verklaart de Regering, dat Nederland geen deel zijner *militie* leent aan den Duitschen Bond; dat het dus als Nederlandsche Staat strikt neutraal blijft, doch alleen, door vrijwilligers tot aanvulling van het contingent te gebruiken, voldoet aan, vóór de uitbarsting van den oorlog aangegane verpligtingen. Het woord „*vrijwilliger*" toont reeds aan, dat deze slechts vervult pligten, die hij op zich neemt krachtens overeenkomst, niet als een gevolg zijner, door de Grondwet aan ingezetenen opgelegde verpligtingen; hij dient niet als *Nederlander*, alleen als vrijwilliger, onafhankelijk van zijne nationaliteit, dient hij den Nederlandschen Staat tot zoodanige einden, als deze noodig zal oordeelen. De vrijwilliger, die Nederlander is van geboorte, staat volkomen gelijk met den Franschman of Duitscher, die, mede vrijwillig, in de gelederen van het Nederlandsche leger getreden is. Ware dit het geval niet, dan zou, bij het consequent doortrekken der stelling, onze onzijdigheid ook geschonden zijn, indien tien, twintig of meerdere Nederlanders het Vaderland verlieten, en als vrijwilligers onder de vanen van eene der strijdvoerende partijen traden; en zou bij vb. Engelands neutraliteit verbeurd zijn, indien eenige Engelschen als vrijwilligers bij het Limburgsch contingent dienst gingen nemen. Het is, naar onze meening, niet de nationaliteit van den soldaat, die hier beslist, maar alleen in welke hoedanigheid die nationaliteit onder de wapenen staat.

Ééne zaak is echter zeker, dat nl. niet de algemeene toestand alleen, maar ook onze verhouding tot den Duitschen Bond, onze positie maakt tot eene zeer teedere, en dat die omstandigheid ons dubbel moet nopen, om op alle eventualiteiten voorbereid en, in de eerste plaats, in staat te zijn des noods onze neutraliteit te doen eerbiedigen. Wij behoeven voorzeker de geschiedenis niet tot getuige te roepen, hoe menigmaal zelfs de striktst gehandhaafde neutraliteit onder een of ander voorwendsel werd geschonden, omdat eene der oorlogvoerende partijen daarin haar voordeel zag. Ten aanzien van het neutraliteits-regt geldt dan ook, volgens onze meening, ten volle de uitspraak van Baron von Goërtz: „*Sicher ist alle „Neutralität nur so weit, als die Kraft reicht, sie „zu behaupten.*" Wij vertrouwen dan ook, dat onze Tweede Kamer, deze les van een groot Staatsman gedachtig, onze Regering ondersteunen zal in hare maatregelen van voorzorg, om, indien het te eeniger tijd noodig ware, door de daad de les van von Goërtz te kunnen betrachten.

De tweede vraag, die met betrekking tot Limburg te beantwoorden valt is: „of bij de mobiel-verklaring „van het Bondsleger, waardoor het Limburgsch con„tingent verpligt zou worden aan den krijg deel te „nemen tegen eene bevriende Mogendheid, de onzij„digheid van Nederland in gevaar zou komen?" Gelijk wij hierboven mededeelden, beantwoordt de Regering die vraag in ontkennenden zin, naar wij gelooven te regt; en zij voegt er bij dat hare meening gegrond is op „de algemeen als geldig erkende regelen" van het volkenregt. Die regelen mede te deelen is het hoofddoel van dit artikel.

Op het volkenregterlijk standpunt komt het vraagstuk, in tweeërlei verhouding, beide op ons toepasselijk, aldus voor:

1°. Behoudt de Staat zijne neutraliteit, indien hij, hetzij voor zich zelf, hetzij voor een deel van zijn gebied, aan een der oorlogvoerende partijen hulp verleent, krachtens verpligtingen aangegaan vóór de neutraliteitsverklaring? en

2°. Behoudt het Land zijne neutraliteit, indien het Hoofd van dat Land tevens is Bestuurder van een ander Land, doch voor dat andere Land deel neemt aan den oorlog?

Wij stellen ook de tweede vraag: eensdeels, omdat aldus de toestand is van onzen Koning met betrekking tot Luxemburg, dat tevens deel uitmaakt van den Duitschen Bond, en zoodoende in den oorlog kan gewikkeld worden; en anderdeels om het geschil te beslissen, indien van buiten af ofschoon ten onregte beweerd mogt worden dat Limburg niet Staatsregterlijk met Nederland één is en, in casu, als afzonderlijk Hertogdom moest beschouwd worden.

Deze twee, hoogstgewigtige vragen nu zijn in bevestigenden zin beantwoord geworden, niet alleen door een tal van gezaghebbende schrijvers, maar ook door een tal van historische feiten. Welke verandering de betrekkingen en de beginselen van het volkenregt ook ondergaan hebben, het zijn juist deze twee vragen, die sinds vele jaren in den zin, dat de neutraliteit in de dáár gegeven gevallen ongeschonden *behouden* blijft, beslist zijn. Men kan dat gestaafd zien bij Hugo Grotius (2); Puffendorf (3); Martens (4); Klüber (5); Vattel (6); Phillimore (7) en Siegfried Weiss (8).

De aard van een dagblad-artikel gedoogt geene dissertatie over dit onderwerp; wij mogen echter niet voorbij door enkele aanhalingen de stelling onzer Regering te handhaven.

Wij behandelen eerst de verhouding van den Koning tot Luxemburg, als Vorst eener vreemde Kroon, en bepalen ons daarbij tot twee aanhalingen. *Martens* leert daaromtrent het volgende: „La guerre étant „l'affaire des nations, non celle de la personne des „monarques, ni le simple lien de parenté avec le „chef de l'une des deux nations en guerre, *ni le „simple lien personel entre deux états souverains ou „mi-souverains obéissant à un même chef*, ne peuvent „autoriser la nation qui fait la guerre *à l'un de ces „deux états d'agir hostilement contre l'autre*, tant que „celui-ci ne blesse pas les devoirs de la neutralité." (9) De groote *Klüber* leert aldus: „Le prétexte qu'il „existe des rapports de parenté ou d'amitié personelle, „entre le souverain de l'état neutre et celui de leur „ennemi, ne les exempte point de cette obligation „(om de neutraliteit te eerbiedigen), *tout comme un „état gouverné par le même individu qui règne sur „un état en guerre, lorsqu'il n'y a qu'union personelle „dans la personne de ce souverain* (unio civitatum „personalis), *peut jouir à lui de tous les avantages „de la neutralité.*" (10)

Wat de eerste vraag betreft, die meer regtstreeks betrekking heeft op Limburgs verhouding tot den Duitschen bond, deze is niet minder duidelijk beslist.

Het volkenregt onderscheidde vroeger drie soorten van neutraliteit: *volkomen*, *beperkte* en *conventionnele*. De eerste gebood algeheele onthouding van deelneming aan den strijd; de tweede werd geacht te bestaan, wanneer men door tractaten, anterieur aan de oorlogsverklaring, zich verpligt had tot het verleenen van hulp hetzij voor zich, hetzij voor een gedeelte van het Land; de derde soort van neutraliteit bestond krachtens overeenkomsten, die men in geval van oorlog met de oorlogvoerende partijen, ter eerbiediging van de neutraliteit, sloot. Deze onderscheidingen zijn thans algemeen vervallen beschouwd, en men blijft aan het zuivere denkbeeld van onzijdigheid vasthouden; anders verkeerden wij gewis, zoodra Limburg naast Duitschland moest strijden, in de cathegorie van beperkte neutraliteit. Doch wat van die onderscheiding thans ook zij: zeker is het dat alle gezaghebbende schrijvers, die wij in de gelegenheid waren te raadplegen, zelfs die van de jongste dagteekening erkennen, dat de neutraliteit behouden blijft ook dàn, wanneer, krachtens vroeger aangegeven overeenkomsten, aan eene der oorlogvoerende partijen hulp wordt verleend. Zij staven dit door aanhaling van een tal van historische feiten, die wij hier, van wege de in acht te nemen beknoptheid, niet kunnen reproduceren.

Klüber, die nog de onderscheidingen van neutraliteit erkent, zegt: „En cas de neutralité limitée — dus in het geval dat Nederland voor Limburg leveren moet een contingent aan den Duitschen Bond — il „est clair que l'état neutre doit s'en tenir, quant aux „secours de guerre qu'il est obligé de fournir, exac„tement aux termes de la convention qu'il a conclue „avant la guerre, *sans quoi il y prendrait une part „immédiate*" (11).

De regels, die *Vattel* stelt, zijn zeer opmerkelijk ter bevestiging van de stelling onzer Regering. Wij lezen: „J'ai dit qu'un Etat neutre ne doit donner „du secours ni à l'un ni à l'autre des deux partis, „*quand il n'y est pas obligé*. Cette restriction est „nécessaire. Nous avons déja vu que, quand un „souverain fournit *le secours modéré qu'il doit en „vertu d'une ancienne alliance défensive*, *il* ne s'associe „point à la guerre; *il peut donc s'acquitter de ce qu'il „doit, et garder du reste une exacte neutralité*. Les „exemples en sont fréquents en Europe." (12) Deze regel wordt door den beroemden schrijver, elders, volgenderwijs toegelicht: „Mais si une alliance dé„fensive n'a point été faite particulièrement contre „moi, ni conclue dans le temps que je me préparais „ouvertement à la guerre, ou que je l'avais déjà „commencée, et si les alliés y ont simplement stipulé „que chacun d'eux fournira un secours déterminé „à celui qui sera attaqué, je ne puis exiger qu'ils „manquent à un traité solemnel, que l'on a sans „doute pu conclure sans me faire injure; des secours „qu'ils fournissent à mon ennemi sont une dette qu'ils „paient; ils ne me font point injure en l'acquittant; „et *par conséquent ils ne me donnent aucun juste „sujet de leur faire la guerre.*" (13) Dat deze regel ook in den jongsten oorlog in de Krim als geldig is beschouwd leert ons het werk van Weiss, dat tijdens dien oorlog geschreven is en de regels vermeldt, die door de oorlogvoerende Mogendheden erkend zijn. Wij zien dáár in § 8 de regel ontwikkeld dat „Les „traités conclus entre une puissance neutre et celle „belligérantes restent en vigueur", en dan volgt in § 9 de uitzondering, dat *niet* van kracht blijven o. a. de overeenkomsten die den neutralen Staat verpligten tot eenigerlei materiële hulp, tenzij zoodanige hulp niet anders is dan „*une dette positive et contractée „avant la déclaration de neutralité.*" (14)

(2) De Jure belli ac pacis.
(3) De Jure naturae et gentium.
(4) Précis du droit des Gens moderne de l'Europe. 3e ed. 1821.
(5) Droit des Gens moderne de l'Europe. 1831.
(6) Le droit des Gens, etc. III vol. 1835—38.
(7) Commentaries upon international law. 1854—56.
(8) Code du Devoir et du Droit d'une puissance neutre; basés sur le droit naturel, le droit des Gens et le droit Privé. Paris, 1854.
(9) In het aangeh. werk. Liv III. Chap. VII. § 305.
(10) In 't aangeh. werk. Sect. II. Ch. II. § 283.
(11) In 't aangehaalde werk, IIe partie, Titre II, § 284.
(12) In 't aangehaalde werk, Liv. III, Chap. VII, § 105.

Van dien aard is dan ook de verpligting, die op Nederland, voor Limburg, rust, om hulp te verleenen aan den Duitschen Bond; die verpligting is aangegaan vóór de neutraliteits-verklaring, en vóór dat eene der partijen zich tot den oorlog openlijk had gewapend: de nakoming dier verpligting is slechts de kwijting eener aangegane schuld. Indien wij ons dus blijven beperken, tot hetgeen die schuld ons oplegt, kan onze onzijdigheid geen gevaar loopen.

Noch door de persoonlijke betrekking, die tusschen Luxemburg en Nederland bestaat door middel van den Koning,

Noch door het leveren voor Limburg van het verschuldigde Bondscontingent aan den Duitschen Bond,

Noch door de omstandigheid, dat Nederlanders, niet in Limburg geboren, deel uitmaken van dat contingent.

De Regering had, derhalve, volkomen regt te verklaren, dat onze onzijdigheid geen gevaar kan loopen, „volgens de algemeen als geldig erkende regelen" van het Volkenregt.

Dit neemt, evenwel, niet weg, gelijk wij reeds hierboven aanstipten, dat somtijds zelfs algemeen geldig erkende regelen verkracht worden, en dit leidt ons van zelf tot de vraag, of het noodig is, nu reeds een deel onzer militie in den wapenhandel te oefenen? Die vraag is door ons bereids beantwoord in ons artikel: „*Nederland en de Oorlog*;" wij zullen er niet op terugkomen, doch alleen herinneren, dat waar wij nu reeds zien verkrachten zoo vele regelen van volkenregt als sinds jaren als onaanrandbaar waren geëerbiedigd, het niet voldoende schijnt, om alleen te steunen op het gezag van het *regt*. Het is veel voorzigtiger, zich in tijds te bekwamen, om dat regt te doen eerbiedigen van welke zijde ook; want, gelijk wij vroeger aantoonden, kan de loop der gebeurtenissen onze onzijdigheid evenzeer bedreigen van de eene, zoo wel als van de andere zijde. Wij blijven dus, ook na deze beschouwing, aandringen op de betrachting der uitspraak van von Goertz: „dat de neutraliteit alleen zóó ver zeker is, als men de magt heeft, haar „te handhaven."

Q.

(13) t. a. pl. Liv. III, Chap. VI, § 101.
(14) In 't aangehaalde werk, §§ 8 en 9, pag. 16 en 17.

BUITENLAND.

LONDEN den 28 Mei.

In eene laatstleden woensdag gehouden bijeenkomst heeft de Kamer van koophandel van Newcastle, Shields en Gateshead, eenparig de volgende verklaring goedgekeurd: „Overwegende de onlangs afgekondigde proclamatie der onzijdigheid van H. M. en het antwoord van lord Malmesbury op de vragen der heeren J. Nichol & Co., ten opzigte van den uitvoer van steenkolen, alsmede de door Zijne Excellentie gedane verklaring, dat steenkolen in vele gevallen te regt als oorlogs-contrabande kunnen worden aangemerkt, zoo heeft de Kamer het haren pligt geacht op de stelligste wijze tegen deze bewering op te komen, naardien steenkolen, volgens het gevoelen dezer Vergadering, een artikel is dat, in geen geval en onder geenerlei voorwendsel, als oorlogs-contrabande kan worden aangemerkt. Er is besloten dat eene memorie, in welke de gronden waarop deze meening steunt ontwikkeld worden, aan het bureau van koophandel zal worden ingediend, om te verzoeken dat door de Regering van dit Land, als de grootste Zeemogendheid der wereld, eene verklaring worde afgegelegd, inhoudende dat steenkolen in geenerlei omstandigheid oorlogs-contrabande zijn of als zoodanig beschouwd kunnen worden."

— Laatstleden woensdag hield een aantal lieden uit den gegoeden stand te Liverpool eene vergadering onder het voorzitterschap van den heer Robertson Gladstone, voorzitter der Vereeniging voor de finantiële hervorming, ten einde te beraadslagen over de noodzakelijkheid om de Koningin een verzoekschrift aan te bieden ten behoeve der uitbreiding van den kring, uit welken de Ministers en andere hooge Staatsambtenaren tot hiertoe gekozen worden. De heer Robertson zeide hoe het, met het oog op den vermoedelijk aanstaanden val van lord Derby en diens ambtgenooten, van belang was dat H. M., bij de keuze van hunne opvolgers, zich niet tot lord Palmerston of lord J. Russell en hunne naaste aanhangers bepaalde. Hij achtte het toch niet noodzakelijk dat het gezag altijd in de handen der Aristocratie werd geplaatst, die, deels uit gebrek aan kennis en deels uit gebrek aan sympathie voor de werkende klassen, onbekwaam is om het Land te regeren. De eeuw van het onbelemmerd verkeer had haar die magt moeten ontnemen en zij had door de middenklassen moeten vervangen worden, die het geld opbrengen hetwelk de hulpbronnen der Natie oplevert. Die klassen beloopen al de kansen en er bestaat geene reden waarom zij langer verstoken zouden blijven

van de voorregten op welke zij aanspraak hebben.

Op het voorstel van den heer Jeffrey werd toen eenparig besloten eerlang eene openbare vergadering op te roepen, die zich over een zoodanig adres aan de Kroon verstaan en eene commissie van uitvoering benoemen zou. De heer Heyworth, die dit voorstel ondersteunde, zeide dat de handeldrijvende klassen hare vertegenwoordigers in 's Lands Regering hebben moesten, naardien het de handel is die het Land waarlijk magtig maakt, terwijl de heer Smith beweerde dat lord Palmerston, evenzeer als lord Derby, de Natie ieder oogenblik in oorlog storten kan, dewijl het bewezen is dat Engeland, ten opzigte van oorlog en vrede, zoo despotiek geregeerd wordt als eenig Land hoegenaamd van Europa.

— Ook te Glasgow kondigde Kossuth gisteren avond in eene talrijke openbare vergadering zijn voornemen aan om Engeland eerlang te verlaten, ten einde, zoo mogelijk, de bevrijding zijner landgenooten te helpen bevorderen.

— De Hertogin-Weduwe van Hamilton, die eene dochter was van den heer Beckford, schrijver van het bekend werk Vathek, is gisteren hier overleden.

PARIJS den 29 Mei.

(*Particuliere Correspondentie.*)

De Moniteur behelst heden morgen een Keizerlijk besluit, waarbij bevolen wordt dat alle gevangen gemaakte gekwetsten, zoodra zij in staat zijn van vervoerd te kunnen worden, naar hun land zullen worden teruggezonden. Deze maatregel, die gekleurd is met het voorwendsel van menschelijkheid, is veel krachtiger door het eigenbelang dan door de menschelijkheid aanbevolen geworden. Frankrijk gevoelt zich niet geroepen om hen, die tegen ons gestreden hebben, te genezen en tot aan hunne volkomene herstelling te onderhouden; men zendt ze naar hunne haardsteden, naar hunne betrekkingen terug, maar bespaart zich zelf te gelijkertijd nuttelooze kosten. Het is meer eene verstandige dan eene menschlievende schikking.

De tijdingen van het tooneel des oorlogs betreffen uitsluitend Garibaldi. Het opperhoofd der vrijcorpsen heeft een vermetelen inval gewaagd op Lombardijsch grondgebied: hij heeft zich van Varese, van Como meester gemaakt en brengt geheel Valtelina in opstand; de jongste depêches zeggen dat hij zijne voorwaartsche beweging voortzet. Zou hij zich van Milaan willen meester maken? Het is waar dat zijn leger, aanvankelijk uit niet meer dan 4 a 5000 man bestaande, gaandeweg is vermeerderd door de bevolking welke hij bevrijd heeft: het is waar dat hij op eenigen afstand gevolgd wordt door den generaal Niel met eene sterke afdeeling van het Fransche leger; maar toch, zou hij zich met zijne soldaten meester kunnen maken van Milaan, en zoo ja, zou hij er zijne positie kunnen handhaven? Ziedaar eene moeijelijk op te lossen vraag.

Zoo veel is zeker dat geheel Midden-Italië in groote beweging is; uit de Pauselijke Staten vertrekken vrijwilligers naar Toskane: deze vrijwilligers zijn handgemeen geweest met de Pauselijke soldaten.

Omtrent den toestand van Napels heerscht groote onzekerheid. Volgens sommigen zijn de stad en het land rustig, — een staat van zaken die bijna niet te begrijpen zou zijn; volgens anderen heeft de Koning alle mogelijke maatregelen genomen om weêrstand te bieden aan een algemeenen opstand. Indien ik den Napolitaan Fiorentino gelooven mag, die brieven uit Napels heeft ontvangen en zich gereed maakt derwaarts te vertrekken, verlangt zoowel het leger als het volk in het Rijk der Beide Siciliën met de Piémontezen voor de nationale onafhankelijkheid te strijden, en de Bourbonsche dynastie omver te werpen, zoo zij weigert deel te nemen aan de beweging. Het is de omwenteling in hare geheele ontwikkeling.

De Sun beweert dat twee Italiaansche priesters op den Keizer hebben geschoten: het Engelsche blad deelt geene nadere bijzonderheden omtrent deze zaak mede, maar daar het gewoonlijk vrij slecht onderrigt is, mag men deze tijding minstens wantrouwen.

De heer de Persigny is te Parijs aangekomen en heeft onmiddellijk daarop een onderhoud gehad met den graaf Walewski over de openbare meening in Engeland. Ik ben voor alsnog niet in de gelegenheid u iets naders omtrent het besprokene mede te deelen.

Overmorgen vereenigt zich het Engelsche Parlement. De eerste week zal wel gewijd worden aan het onderzoek der verkiezingen; de parlementaire worsteling zal dus eerst in de volgende week beginnen. Men gelooft hier vrij vast en algemeen dat zij op den val van het tegenwoordige Ministerie zal uitloopen.

Bijna al de dagbladen houden lijkredenen op den kardinaal Dupont, aartsbisschop van Bourges, die jl. donderdag is overleden. Geen hunner echter spreekt van de bijzonderheid dat toen Don Carlos uit Spanje werd verjaagd, hij bij den kardinaal Dupont een verblijf vond. Deze gastvrijheid plaatste den Kardinaal, die iemand was van fijn vernuft en die magtige relatiën bezat, in eene vrij lastige positie ten aanzien van de Fransche geestelijkheid.

Morgen verlaat de Keizerin, met haren zoon en hare hofhouding, de Tuilerien om Saint Cloud te gaan betrekken.

— Heden morgen heeft de Keizerin de mis bijgewoond in de kapel der Tuileriën en vervolgens groote receptie gehouden.

— De Moniteur behelst eene verklaring, volgens welke de Fransche Regering steenkolen nooit als oorlogscontrabande heeft aangemerkt, en zich, gedurende den tegenwoordigen oorlog, nog naar deze zienswijze zal blijven gedragen.

— Te Parijs loopt het gerucht dat de onzijdige Mogendheden zich alreeds ernstig bezig zouden houden met het overwegen der middelen om binnen kort een einde aan den oorlog te maken. Europa, en voornamelijk Pruissen en Engeland, zouden voornemens zijn een krachtigen politieken maatregel te nemen na het binnentrekken van Milaan door de geallieerde legers en bij de oorlogvoerende partijen al hunnen invloed aan te wenden om hen te bewegen de wapenen neder te leggen. Het gerucht van het aanstaand vertrek van graaf Walewski naar het hoofdkwartier zou met deze plannen in verband staan.

— De Pays beweert dat de Oostenrijkers, 50,000 man sterk, eergisteren Piacenza ontruimd hebben en in Lombardije zijn teruggekeerd.

— Volgens de Pays hervat Engeland zijne betrekkingen met Napels niet anders dan gelijktijdig met Frankrijk, zoodat het gerucht als zou sir J. Hudson reeds naar Napels afgereisd zijn voorbarig is geweest.

Verder schetsen brieven uit Napels van 24 dezer den toestand dier hoofdstad veel minder verontrustend af dan verhalen van reizigers zulks gedaan hadden. De stad is militair bezet. De troepen hebben den eed aan Koning Frans II afgelegd, bij wien de Koningin-Weduwe zich in het paleis van Capo di Monte bevindt. De Graaf van Trani, haar oudste zoon uit het tweede huwelijk des overledenen Konings, heeft beloofd zich van alle deelneming aan de beraadslagingen van den Raad te zullen onthouden.

— De volgende Koninklijke proclamatie werd laatstleden maandag nacht in alle straten van Napels aangeslagen:

„Wij Frans II enz. — Door de ongelukkige gebeurtenis van het afsterven onzes doorluchtigen en zeer beminden Vaders, Ferdinand II, roept God Ons tot het bekleeden van den troon onzer doorluchtige Voorzaten. In onderworpene aanbidding Zijner ondoorgrondelijke raadsbesluiten, vertrouwen wij Ons standvastig aan Hem toe en roepen Zijne barmhartigheid in, om Ons bijzondere hulp en voortdurenden bijstand te verleenen, tot vervulling der nieuwe pligten welke Hij Ons heeft opgelegd, die te zwaarder en moeijelijker zijn dewijl wij een grooten en vromen Monarch opvolgen, wiens heldhaftige deugden en verhevene hoedanigheden nooit genoeg geroemd zullen worden.

„Door de bescherming van den Almagtige bijgestaan, zullen wij ons vastelijk kunnen staande houden en eerbied voor onze godsdienst betoonen, de wetten handhaven, het regt met billijkheid en onpartijdigheid bedeelen, den voorspoed van den Staat bevorderen; dewijl langs dien weg, volgens de bevelen der Voorzienigheid, het welzijn onzer gelukkige onderdanen verzekerd blijft.

„En willende dat de afdoening der zaken niet gestremd worde, zoo hebben wij besloten te bevelen dat al de autoriteiten des Koningrijks van de Beide Siciliën in hunne functien blijven zullen.

„Caserte, 22 mei 1859.

(get.) FRANS II."

— Het grondgebied der provincie Massa en Carrara, in het Hertogdom Modena, is in het Koningrijk Sardinië ingelijfd, waarvan de buitengewone voorloopige commissarissen aan de bevolking dier provincie bij de volgende proclamatie kennis hebben gegeven:

„Medeburgers! De Koninklijke Regering heeft deze provincie definitief aan de Sardinische Staten gehecht en zendt ons een harer Vertegenwoordigers om ons te besturen.

„Terwijl wij afscheid van u nemen gevoelen wij behoefte om u dank te zeggen voor uwe medewerking in de volvoering van den moeijelijken last die ons was opgelegd. Wij hebben te zamen dagen van gevaar en onrust doorleefd, zonder de minste wanorde te betreuren te hebben. De openbare rust is niet verstoord: eigendommen en personen zijn geëerbiedigd. Gij hebt de overwinning niet misbruikt. Edelmoedig jegens de overwonnenen, hebt gij de dagen onzer wedergeboorte door geene wraakneming bezoedeld. Toen de vijand ons dreigde zijt gij vrijwillig en talrijk tot verdediging des Lands toegesneld, en ongeduldig om u met hem te meten, zijt gij zijne kolonnes te gemoet getrokken. Uwe houding bewijst dat gij de gelukkige toekomst waardig zijt, die u door de Regering des dapperen Konings wordt voorbereid. Leve Koning Victor Emmanuel II! Leve Italië!

„Massa den 20 mei 1859. — De buitengewone commissarissen: (get.) V. Giusti, E. Brizzolari, G. Diana, secretaris."

— Ofschoon ten opzigte der laatste krijgsverrigtingen van Garibaldi nog veel onzekerheid heerscht, schijnt althans zooveel als waarheid te kunnen worden aangenomen dat de strijd zeer bloedig is geweest, dat de vrijkorpsen de verwachting van hunnen aanvoerder verwezenlijkt hebben, en dat de Oostenrijkers, afgezonden om hen Varèse te doen ontruimen, den aftogt naar Como hebben moeten blazen, hetwelk daarna zelf in handen der overwinnaars gevallen is. Op het langs telegrafischen weg vernemen der dappere wapenfeiten van Garibaldi, met wiens soldaten de bewoners der omstreken zich hebben vereenigd, heeft Koning Victor Emmanuel hem zijne gelukwenschen doen aanbieden.

Van groot belang zal het zijn of Garibaldi al dan niet Laveno bemagtigt, hetwelk als het ware de militaire haven van Oostenrijk op het meer Maggiore is, waar de stoombooten welke dat meer bevaren uitgerust worden en waar het hoofdbestuur der vaart en der Oostenrijksche krijgsmagt aldaar is gevestigd. Het bezit dier plaats zou derhalve met het bezit van het meer gelijk staan.

— Uit Marengo wordt geschreven dat twee grenadiers van de garde, Lelièvre en Douet genaamd, in het magazijn van levensmiddelen waren doorgedrongen en daar betrapt werden op het oogenblik dat zij hunne veldfleschen vulden uit een vat wijn dat zij hadden opengestoken. Bij eene algemeene dagorder aan het leger heeft de maarschalk Vaillant, majoor-generaal, bekend gemaakt, dat de Keizer deze soldaten heeft gestraft door hen naar Frankrijk terug te zenden en hen aldus buiten de gelegenheid te stellen om aan de eer van den veldtogt deel te nemen.

— Het officiële Piémontesche blad berigt dat het gerucht van den dood des Oostenrijkschen generaals Benedeck, door den Toskaanschen Moniteur medegedeeld, volkomen ongegrond is en dat genoemde generaal zelfs niet gekwetst is geworden.

— Volgens berigten uit Turijn zou de graaf Paar, namens de Oostenrijksche Regering, van de Hertogin van Parma vergunning hebben gevraagd en verkregen om gebruik te maken van het regt, bij vroegere tractaten toegekend, om Oostenrijksche troepen, bestemd naar Toskane, door het Hertogdom te doen trekken. Het is waarschijnlijk deze vergunning, die aanleiding heeft gegeven tot de verschijning van den gereraal Ribotti met zijne troepen in Parma.

KEULEN den 29 Mei.

De Pruissische Gezant te Parijs, Graaf Pourtalès, zal, naar uit Berlijn gemeld wordt, denkelijk eerstdaags op zijnen post terugkeeren, maar zijne familie nog eenigen tijd te Berlijn blijven.

— Onlangs heeft zich te Hamburg eene maatschappij gevormd voor de toepassing van eene der nieuwe uitvindingen, aan welke onze tijd zoo rijk is, namelijk die van een New-Yorksch ingenieur, den heer Joseph Francis, om booten, wagens en andere middelen van vervoer uit gecanneleerd gegalvaniseerd ijzer te vervaardigen, welke door hunne zwaarte en talrijke practische voordeelen, zoowel voor het vervoer van een talrijk personeel op zee als voor militaire transporten te land, reeds bij de ondervinding gebleken zijn van groot nut en ver verkieslijk boven andere te wezen. Niet alleen in de Vereenigde Staten, maar ook in Engeland, Frankrijk en Rusland, is deze uitvinding bereids met vrucht toegepast. De nieuwe maatschappij heeft op de Uhlenhorst te Hamburg eene schoone, tweeverdiepingen hooge fabriek, 50 voeten breed en 150 voeten diep, laten bouwen, waar reeds vele werklieden in het vervaardigen van booten, legerwagens enz. bezigheid en brood vinden. De directie der Hamburger Amerikaansche paketvaart-maatschappij is voornemens zich voor al hare stoom- en zeilschepen metalen booten, welke tevens als reddingsbooten dienen kunnen, aan te schaffen, en voor drie hunner stoombooten zijn bereids acht zoodanige booten geleverd en uitmuntend bevonden. De fabriek is thans met het uitvoeren van nieuwe bestellingen voor die maatschappij bezig, waarbij het gebleken is dat het Hamburgsch fabrikaat, bij gelijke deugdelijkheid, aanmerkelijk goedkooper is dan het Amerikaansche en Engelsche.

Ten bewijze dat door deze gewigtige uitvinding de weg voor eene aanmerkelijke verbetering in het geheele transportwezen gebaand is, kan dienen, dat de Engelsche Regering het stationeren van ijzeren reddingsbooten en reddingskarren, volgens het stelsel van den heer Francis, op de gevaarlijkste punten der kust bevolen heeft, welke niet alleen veel duurzamer dan de houten, maar ook beter tegen het vuur bestand zijn. Getuige de brand van het schip Austria, in welken van al de reddingsbooten slechts ééne, namelijk eene zoodanige, geborgen werd, die, blijkens de getuigenis van den geredden eersten officier, in weêrwil dat zij zwaar geladen was en meermalen vol water sloeg, zich nogtans boven water hield.

— Het rapport van Graaf Giulay, opperbevelhebber van het Oostenrijksche leger in Italië, omtrent het treffen bij Montebello luidt in zijn geheel aldus:

„Sire,

Ik haast mij U. M. mijn rapport over te maken omtrent het eerste belangrijke gevecht, dat Uwer Ms. troepen in den tegenwoordigen veldtogt hebben geleverd. Zoo als reeds blijkt uit de eerste onvolledige verslagen, die ten grondslag dienen van het tegenwoordige, hebben al de afdeelingen van ons dapper leger, die aan den strijd deel namen, schitterende bewijzen gegeven van hun beproefden moed en van hunne standvastigheid.

Zoo als door mij den 19 dezer reeds per telegraaf aan Uwer Ms. eersten adjudant is berigt, beval ik tegen den 20sten eene groote gewapende verkenning op den regteroever van de Pô, omdat de rapporten der verspieders, zoowel als hetgeen door de voorposten, langs de Pô en de Sesia geplaatst, was waargenomen, deden onderstellen dat de vijand voornemens was met aanzienlijke strijdkrachten, den weg over Voghera nemende, eene beweging tegen Piacenza ten uitvoer te brengen. Ten dien einde werden in den nacht van den 19 op den 20 drie brigaden van het 5de legerkorps over Pavia naar het bruggenhoofd van Vaccarizza gerigt, waar zich alreeds bevond de brigade Boer, behoorende tot het 8ste corps.

Ik had deze expeditie gesteld onder de bevelen van den bevelhebber van het 5de legercorps, den luitenant-veldmaarschalk Urban, die op vroegere togten alreeds de landstreek tusschen Stradella, Viccarizza en Voghera had verkend, en die zich juist met dat doel tusschen het bruggenhoofd van Vaccarizza en Voghera bevond, met eene brigade van het 5de legercorps (generaal-majoor Braum) en eene brigade van zijne eigene reserve-divisie (generaal-majoor Schaaffgossche). De expeditie, gekommandeerd door den luitenant-veldmaarschalk Stadion, was aldus zamengesteld uit de divisie Baumgarten (brigades Gaal, Bils en Prins van Hessen), uit het 5de bataillon van de brigade Braum, het 9de en 2de bataillon der brigade Boer van het 6de legercorps, zoowel als uit de brigade Schaaffgossche, aangevuld door de troepen van het garnizoen van Piacenza (regement Hess) om de daar achtergebleven gedeelten van deze brigade te vervangen.

De luitenant-veldmaarschalk Stadion begon in den morgen van den 20sten zijne voorwaartsche beweging naar het bruggenhoofd. De luitenant-veldmaarschalk Urban had zich op den grooten weg naar Casteggio geposteerd en den berg ter linkerzijde van den weg vooraf door het 3de regement jagers doen bezetten. De luitenant-veldmaarschalk Baumgarten volgde in de vlakte van de zijde van Casatima met de brigade Bils en de brigade Gaal, in de rigting van Robecco.

Hunne reserve, zamengesteld uit twee en een half bataillon en het corps van den artillerietrein, avanceerde naar Barbaniello. De brigade Prins van Hessen formeerde den regtervleugel en marcheerde op Bronduzzoz. De luitenant-veldmaarschalk Stadion had bevolen dat men uit deze positie, welke ongeveer ten 11 ure was ingenomen, tegen 12 ure den aanval zou beginnen; de luitenant-veldmaarschalk Urban moest zich meester maken van de plaatsen Casteggio en Montebello, om van daar uit een basis te bekomen, ten einde met meer voordeel Voghera te bedreigen en den vijand te dwingen zijne strijdkrachten te deploijeren.

De generaal-majoor Gaal moest als reserve den luitenant-veldmaarschalk Urban volgen. Toen de vijand Montebello had verlaten, trok de luitenant-veldmaarschalk Urban door deze plaats op Genestrello, waar hij een overmagtigen vijand aantrof, die hem een bloedigen tegenstand bood, welke nogtans werd overwonnen door de dappere jagers van het 3de en 4de bataillon der regementen Hess en Don Miguel, die, ofschoon zij aanmerkelijke verliezen leden, weldra het plateau en de hoeve van Genestrello hadden veroverd.

Maar de vijand ontwikkelde zulk eene overmagt en versterkte deze nog door de troepen, die hem gedurig langs den spoorweg werden toegezonden, dat de luitenant-veldmaarschalk Urban, even als de brigade Gaal, die intusschen ter ondersteuning was aangekomen, onder groote verliezen, maar steeds met heldenmoed strijdende, op Montebello werden teruggedreven. Intusschen had de luitenant-veldmaarschalk Stadion de brigades Bils en Hessen van den regtervleugel der linie doen oprukken.

De vijand ontwikkelde eene steeds aangroeijende overmagt tegen den generaal-majoor Gaal, die zich intusschen met 1 bataillon Hess en 1 bataillon Rossbach bij den generaal Braum had gevoegd. Hij werd echter door nog grootere verliezen dan de onze en door de goede houding van onze troepen, even als door het reeds voorafgegaan deploijeren der reserve van de brigade Bils, in ontzag gehouden en zette de vervolging niet voort. Het korps; dat reeds te Casteggio niet zeer hevig meer werd verontrust, kwam in den nacht bij het bruggenhoofd aan en trok den 21sten des morgens over de Pô terug.

Zoo als blijkt uit verschillende, nog onvolledige rapporten, zijn te Genestrello, onder den generaal Urban, het 3de bataillon jagers, het 3de bataillon Don Miguel, 2 bataillons Rossbach, het grenadier-bataillon Hess, 2 zesponders en 4 twaalfponders van het 8ste regement Hall in het gevecht geweest. Dáár was het gevecht het bloedigst, waren de verliezen het grootst, en was het aantal der vijanden driemaal zoo groot als het onze. Bij het gevecht te Montebello hebben medegestreden 2½ compagniën Rossbach, 1 bat. grenadiers en 1 bat. van linie van dat regement, het 2 bat. infanterie Hess, 2 bataillons infanterie Aartshertog Karel, het grens-bataillon Liccaus, 1 escadron huzaren Hall, 4 zes- en 2 twaalfponders. Een groot gedeelte van de troepen, die te Genestrello in het gevecht waren geweest, hebben gedurende den terugtogt deel genomen aan den strijd tegen een vijand, die nog tweemaal zoo sterk was als wij.

De Prins van Hessen voerde het reg. Culoz, een bat. Zobel, 4 twaalfponders en 3 escadrons uhlanen aan. Bij Calcababbio en Causone de Lausi ontstonden mede gevechten. Men zag daar meermalen schoone voorbeelden van charges door de infanterie met de bajonnet tegen de kavalerie gerigt, waarbij op het oogenblik van den aanval de infanterie op 30 passen afstand haar eerste salvo loste; huzaren en uhlanen wedijverden in de gelukkige keuze der wijze waarop zij met elk wapen streden; daar de artillerie steeds tot digt onder den vijand avanceerde, was de uitwerking van haar vuur des te verschrikkelijker en waren hare eigene verliezen gering.

Het is verwonderlijk zoo weinig gekwetsten door de artillerie in onze rijen werden gemaakt; bijna overal schoot de vijand over onze hoofden, daar wij te digt bij hem waren. De vijandelijke infanterie schoot zeer juist. Zijne kavalerie verdient niet dat men er een even gunstig oordeel over velt. Zij is overal verstrooid geworden door onze huzaren en uhlanen en bezweek bij den eersten ernstigen schok. De hierbij gevoegde lijst van onze verliezen zal aanvullen hetgeen in het tegenwoordige rapport slechts oppervlakkig is aangegeven omtrent het grooter of geringer deel, door elke afdeeling aan den eigenlijken strijd genomen. Het gedonder van het geschut had ook den luitenant-veldmaarschalk Crenneville, met een gedeelte van de brigade Fehlmaijer bij Broni geposteerd, naar Casteggio doen oprukken. De luitenant-veldmaarschalk Stadion deed hem post vatten bij Borgo San-Guilietta om den gevorderd de brigade Bils te ondersteunen, die den aftogt moest dekken. Uit de rapporten blijkt dat er geene vervolging heeft plaats gehad; dien ten gevolge keerde de luitenant-veldmaarschalk Crenneville nog dienzelfden avond naar Stradella terug. De regter vleugel is gedurende het voorwaarts rukken en den terugtogt met even veel voorzigtigheid als kloekmoedigheid door den generaal-majoor Prins van Hessen beschermd geworden.

Van de zijde des vijands schijnt het geheele legercorps van den maarschalk Baraguay d'Hilliers en eene Piemontesche brigade in linie te hebben gestaan. De Fransche troepen, die in het vuur zijn geweest, bestonden uit 12 regementen infanterie, eenige bataillons jagers en een regement kavalerie; de Piemontezen hadden eene brigade en het kavalerie regement Novara in het vuur gebragt; de reserve was zeer talrijk en werd steeds versterkt.

De luitenant-veldmaarschalk Stadion begroot het aantal van den vijand op minstens 40,000 man.

Het resultaat der verkenning, welke mijne tegenwoordige positie regtvaardigt, schijnt mij dus, ondanks de groote verliezen welke zij ons gekost heeft, de onderneming wel te hebben beloond. Ik verwacht nog gedétailleerde rapporten. De luitenant-veldmaarschalk Stadion roemt voorloopig de dapperheid van al de troepen, die aan den strijd hebben deel genomen. De regementen Aartshertog Karel, Hess, Don Miguel, Rossbach, Culoz, de huzaren van Hall en het 3de bataillon jagers en, in het algemeen, al de troepen die aan het gevecht hebben deel genomen, hebben eene schoone bladzijde toegevoegd aan hunne geschiedenis en aan die van Oostenrijks militairen roem. Ik zal U. M. de namen van de kommanderende officieren, die zich hebben onderscheiden, niet doen kennen, dan nadat ik uitvoerige rapporten van elk korps heb ontvangen. Ongelukkigerwijze heeft ons deze roemrijke strijd groote offers gekost. Men heeft naar Pavia 600 gekwetsten overgebragt, waaronder 20 officieren. De majoor Buttner van den generalen staf, die met eene particuliere zending naar Vaccarizza was belast en zich bij de kolonne had gevoegd, is gevallen, even als de majoor van het 3de bataillon jagers; de luitenant-kolonel Spielberger en de majoor Spiers, van het infanterie-regement Aartshertog Karel, worden vermist en zijn waarschijnlijk gesneuveld; in elk geval zijn zij gekwetst op het slagveld achtergebleven; de generaal-majoor Braum is gekwetst.

Ik zal niet verzuimen U. M. zoo spoedig mogelijk de uitvoerige rapporten te doen toekomen; maar reeds nu kan ik met fierheid getuigen dat de troepen zich door hunnen moed en door den geest, waarvan zij bezield zijn, de gunst van U. M. hebben waardig gemaakt en dat zij de goedkeuring van hun Keizer en opperhoofd zullen beschouwen als de schoonste aanmoediging tot nieuwe heldendaden.

Uit het hoofdkwartier des legers te Garlasco,
den 23 Mei 1859. De Veldmaarschalk
GIULAY."

— De Regering van Parma, wier toestand in den hoogsten graad moeijelijk is, heeft den 12 mei door den Minister van buitenlandsche zaken, den heer Pallavicini, eene memorie aan de Europesche Hoven doen overreiken, die eene regtvaardiging der Regeringshandelingen van de Hertogin-Regentes Louisa Maria behelst, en betoogt hoe zij, van 27 maart 1854 af, toen zij, na den noodlottigen dood van haren Gemaal, het Regentschap op zich nam, geen oogenblik opgehouden heeft alles aan te wenden om het Land rustig en gelukkig te maken, hoezeer omwentelingen en zamenzweringen haar dit werk langs hoe meer moeijelijk maakten, tot dat eindelijk de omwenteling in Toskane haar noodzaakte in ballingschap te gaan. Maar de door haar ingestelde Junta is door de meerderheid der bevolking niet erkend en eene tegenomwenteling bewerkstelligd, waarna zij teruggekeerd is en hare troepen bevolen heeft eene afwachtende houding te bewaren, terwijl zij besloten heeft de rust in het Land te handhaven, tot dat de wijsheid van Europa een duurzamen vrede zal gevestigd hebben.

— De van meer dan éénen kant verspreide geruchten wegens eene aanstaande toenadering tusschen Rusland en Turkije worden gezegd tot hiertoe allen grond te ontberen. Rusland heeft in den laatsten tijd op de onverwijlde erkenning van Vorst Couza sterk aangedrongen en nadrukkelijk verklaard eene tusschenkomst in de Vorstendommen even min als in Servië te willen dulden.

BRUSSEL den 30 Mei.

Eergisteren woedde hier en in de omstreken een verschrikkelijk onweder, vergezeld van stortregen en hagelslag; op verscheidene plaatsen lag de hagel eenige duimen hoog op de straten, terwijl deze elders in beken waren herschapen. De tuinen in den omtrek hebben veel geleden. Hier en daar is de bliksem ingeslagen, maar zonder onheil aan te rigten. De gebouwen van het Paleis van Justitie hebben veel geleden en zijn als 't ware overstroomd geworden.

Ook uit Charleroi wordt geschreven dat het onweder er hevig heeft gewoed, doch gelukkig zonder veel schade te veroorzaken.

Anders is het helaas geweest in de omstreken van Luik en Verviers, waar de geweldige stortregen de beken en riviertjes zoo hevig en plotseling deed zwellen, dat het afstroomende water niet alleen de grootste verwoestingen heeft aangerigt aan gebouwen, akkers, bruggen en wegen, maar bovendien een aantal beesten en onderscheidene personen heeft doen omkomen. Van ééne plaats wordt geschreven van negen, van eene andere van veertien slagtoffers dezer ramp. Hier en daar werden bovendien personen door het bliksemvuur getroffen.

Ook te Gent heeft het onweder gewoed, maar minder hevig. Wel is er de bliksem in gebouwen geslagen, maar zonder brand te veroorzaken.

— Het hoofdorgaan der liberale partij, l'Indépendance Belge, laat zich heden met diepe verontwaardiging uit over eene brochure, dezer dagen verschenen en getiteld: *Le libéralisme au pouvoir, examen de la situation par un membre de la gauche.* Volgens dat blad is het boekje blijkbaar geschreven met het oogmerk om tegen het naderen van het beslissend oogenblik der verkiezingen (14 junij a. s.) verdeeldheid te zaaijen tusschen de verschillende rigtingen der liberale partij. Het noemt dit eene slechte daad, te slechter omdat zij bedreven wordt niet slechts onder het schild der anonymiteit, maar onder de bescherming

eener leugenachtige verzekering. Want volgens l'Indépendance is het eene onmogelijkheid dat een lid der linkerzijde hetzij van den Senaat, hetzij van de Kamer, de brochure hebbe geschreven.

De heeren Louis Goblet en Louis Defré (leden der uiterste linkerzijde in de Kamer) hebben l'Indépendance verzocht of gemagtigd tot de mededeeling dat zij de schrijvers *niet* zijn der brochure.

PER TELEGRAAF.

LONDEN den 30 Mei.

De Morning Chronicle en de Morning Advertiser zeggen dat de pogingen tot overeenstemming tusschen lord Russell en lord Palmerston mislukt zijn, omdat lord Russell Minister wil wezen.

Uit New-York is tijding dat de President Buchanan eene legermagt op de grenzen van Mexico zamentrekt, en dat het Congres van Nicaragua weigert de concessie tot afstand van grond aan de maatschappij aan wier hoofd de heer Belly staat te bekrachtigen.

PARIJS den 30 Mei.

De Moniteur heeft berigt uit Alessandria dat de Keizer een goeden welstand geniet, de gekwetsten spoedig herstellen, er weinig zieken onder de troepen en de manschappen opgeruimd zijn, het weder voortreffelijk, de warmte matig, de oogst aangevangen is.

TURIJN den 30 Mei.

De bevolking der omstreken van Como stelt zich onder de bescherming van Garibaldi, die nieuwe versterking van artillerie ontvangen heeft. Como heeft zich bepaald voor Sardinië verklaard. De bewoners der plaatsen aan het meer Como bereiden zich op wederstand voor. — Bobbio is gisteren door een sterk Oostenrijksch legerkorps bezet. De Koning vertrekt heden naar Vercelli. Vele vrijwilligers hebben dienst genomen. De nationale beweging verspreidt zich te Lecco.

De Keizer van Oostenrijk bevond zich in den afgeloopen nacht te Glatz.

VENETIE den 29 Mei.

De Gemeenteraad heeft eene vermindering van de leening verzocht. De voorzitter en ondervoorzitter der Kamer van koophandel hebben hunne betrekkingen nedergelegd.

Den 25 dezer hebben de forten van Lido het blokade-eskader beschoten.

BERN den 29 Mei.

Garibaldi heeft Como verlaten en de Oostenrijkers uit Camerlata verjaagd. De Sardiniërs hebben te Como een ambtenaar van den telegraaf gevestigd. Garibaldi wacht op den generaal Niel, de Oostenrijkers wachten op den generaal Urban.

WEENEN den 29 Mei.

De Keizer is heden morgen ten elf ure afgereisd. Eene ontelbare menigte had zich naar het Keizerlijk slot en vele rijke equipagien hadden zich naar het station van den spoorweg begeven, om Z. M. te begroeten. Het gevolg des Keizers was gisteren avond naar Italië vooruitgereisd. De Keizerin begeeft zich, na het vertrek van haren doorluchtigen Gemaal, naar Laxenburg.

Het eerste doel der reis des Keizers is Verona. Hij wordt vergezeld door de gezamenlijke algemeene directeuren der militaire administratie, door de geheele centrale kanselarij en door de adjudanten-generaal von Hess, Hauslab, Schitter, Grune, Keller en de Aartshertogen Willem en Leopold. Het gevolg des Keizers bestaat uit 500 personen.

De generaal von Willisen is uit Berlijn teruggekeerd. Hij is in zijne zending geslaagd.

TRIEST den 29 Mei.

Gisteren is een Engelsch oorlogsstoomschip voor Venetië aangekomen en een Engelsch stoomfregat voor Ancona geankerd.

De Aartshertog Leopold en de generaal Schlick zijn te Nolebrisma aangekomen, werwaarts eene deputatie vertrekt om den Keizer te begroeten.

LONDEN den 30 Mei.

KOFFIJ gezocht; St. Domingo tot 56/ gedaan. — SUIKER hooger; eene lading Pernamb. bedong 21/. — THEE. Ord. Congo 13 d. — RIJST, PEPER en PIMENT stil. — METALEN. Banca Tin 133/; Straits 129/. — SALPETER flaauw. — OLIE en TALK als voren. — GRANEN lager bij grooten aanvoer. — BOTER. Friesche 92/, Gron. 66/, Zwolsche 88/ en Kamper 90/. — VEEMARKT. Ter markt waren 4180 Runderen, 210 Kalveren, 25,770 Schapen en Lammeren en 290 Varkens. De prijzen waren lager.

LIVERPOOL den 30 Mei.

KATOEN. 10,000 b. afgedaan tot ⅛ d. hoogere prijzen.

ANTWERPEN den 30 Mei.

KOFFIJ prijshoudend. — SUIKER gedrukt. — GRANEN. Witte Tarwe *f* 11¾ en Roode *f* 11¼. Rogge *f* 6⅝.

BERLIJN den 30 Mei.

ROGGE. Voorjaar 37½, op termijn 37½. — OLIE. Contant en Najaar 10¼. — SPIRITUS. Voorjaar 19¼.

PARIJS den 30 Mei.

Frankrijk 3 pc. 61.85; dito 4½ pc. 89.75. Crediet Mob. 598. Spanje 1½ pc. 26¾; dito Binnenl. 3 pc. 36¾.

LONDEN den 30 Mei.

De 3 pc. Gecons. 93. Rusland 4½ pc. 93. Spanje 1½ pc. 28; dito Buitenl. 3 pc. 40. Portugal 3 pc. 40¼. Mexico 3 pc. 17⅜. Peru 4½ pc. 83½; dito 3 pc. 64. Venezuela 4½ pc. 38; dito Uitgestelde 16⅜. Illinois Shares 55; dito Bonds 71.

WEENEN den 30 Mei.

Nationale Metalliek 5 pc. 61.50. Metall. 5 pc. 67. Wissel Londen *f* 142.50

FRANKFORT den 30 Mei.

Metalliek 5 pc. 40; dito Nationale 44⅛. Spanje 1½ pc. 26½; dito 3 pc. 34½.

ANTWERPEN den 30 Mei.

Spanje 1½ pc. 26¼; dito Binnenl. 3 pc. 36¼. Metall. 5 pc. 41¼; dito Nationale 5 pc. 44.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 30 Mei.

OVERLEDEN: E. Verboom, vrouw van C. Smit, 68 j. — W. J. H. Roozendaal, jm., 28 j. — M. Hei, jd., 45 j. — J. Vermeulen, jm., 33 j. — L. van der Velde, wed. A. Klootwijk, 83 j. — P. A. Hooykaas, z., 2 m. — F. C. van Appeltere, wed. J. G. H. Dresing, 76 j. — C. Verhulst, man van M. van den Tempel, 31 j. — W. Trompert, jm., 44 j. — J. G. Ockers, z., 1 j. — C. E. van Koetsveld, z., 4 m. — C. M. Thompson, jd., 11 m. — W. Riesmeijer, z., 10 m. — C. Blazer, z., 2 m. — G. van Munster, jd., 18 j. — W. Duval, d., 2 j. — H. Klavermans, z., 4 m.

BEVALLEN: C. van Vollenhoven, geb. Rijshouwer, z. — A. van Zuilen, geb. van der Schilden, d. — M. E. Wessels, geb. Hamakers, d. — E. Wilten, geb. Meijer, d. — A. Griekspoor, geb. Rorijs, z. — S. L. Rijken, geb. Reichert, z. — B. Vrolijk, geb. Smits, d. — C. E. Gutlich, geb. Smith, z. — A. C. Somer, geb. Dobbeling, d. — W. M. de Haan, geb. Rodenburg, z. — A. van Herwijnen, geb. van Baalen, d.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7, 9.30, 11.40, 3.30, 7.45.
" " alleen n. 's Hage: 9.35 des av. en Zond. 5 's midd.
" Amst. naar Rotterdam: 8, 10.25, 1.30, 4.30, 7.30.
" 's Hage alleen n. Rott.: 8.30. 's morg. en Zond. 8.30 av.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antwerpen en Breda: 10.—, 2.45.
" Breda naar Rott. en Antwerpen: 6.50, 12.35. 5.20.
" Antwerpen naar Rott. en Breda: 7.45, 12.20.
alleen naar Breda en Moerdijk: 5.25.

Rhijn-Spoorweg.

Rott.n.Utr.,Amst.,Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.15, 5.15, 7.15
Amst.n.Utr.,Rott.,Arnh.: 7.20, 10.35, 12.30, 2.25, 6.—, 7.45
Arnh.n.Utr.,Amst.,Rott.: 6.33, 9.50, 11.40, 12.30, 6.58,—
Utr.n.Rott. 6.30.— Utr.n.Amst. 6.45, beide behalve Zondag.

Ingezonden Stukken.

Behoort Nederland zich reeds nu te wapenen tegen de gevaren van eenen mogelijken Oorlog?

Voor dengene, die zijn Vaderland innig bemint, en die boven alles prijs stelt op het behoud onzer nationaliteit, is het in de tegenwoordige omstandigheden eene vraag van dadelijk en overwegend belang: behoort Nederland zich reeds nu te wapenen tegen de gevaren van eenen mogelijken oorlog?

Helaas! waarom wordt de toestemmende beantwoording dezer vraag nog door zoo velen in twijfel getrokken, wanneer de noodzakelijkheid voor eene onmiddellijke en volledige oproeping onzer strijdkrachten een iegelijk bij de oppervlakkigste overweging in het oog moet springen?

Deze vraag kwam levendiger dan ooit bij ons op, toen wij in het hoofdartikel van de Nieuwe Rotterdamsche Courant van den 28 Mei l.l. de leer verkondigd zagen, dat, terwijl alle Mogendheden van Europa hunne legers onder de vanen roepen om zich tegen het dreigende oorlogsgevaar te verdedigen, alléén door Nederland eene houding van werkeloosheid, van laauwheid en van door niets gemotiveerd vertrouwen behoort te worden aangenomen.

Hoe, Nederland! is *dat* de houding, die uwer waardig is, te midden der bedrijvigheid en van de oorlogstoerustingen van geheel Europa? Is *dat* de rol, die *gij* spelen moet, — *gij*, die voor uwe onafhankelijkheid steeds goed en bloed hebt veil gehad?

. . . .

Zeker, eene ondoordachte en door de noodzakelijkheid *niet* gebodene wapening verdient afkeuring, ook in *onze* oogen. Maar waar het gevaar werkelijk dreigend is en door geheel Europa wordt erkend, daar wordt alle verdere werkeloosheid, al verdiende zij ook de door de Tweede Kamer uitgevondene benaming van „indrukwekkende houding," niet alleen gevaarlijk maar zelfs strafbaar.

Zij, die in weerwil daarvan werkeloosheid prediken, verschuilen zich achter verschillende, somtijds zeer uit elkander loopende beschouwingen. Sommigen, die *of* niet genoeg op de hoogte *of* te zeer verblind zijn om met zaakkennis te oordeelen, zien in hetgeen in onze nabijheid gebeurt geen gevaar, althans geen dadelijk gevaar voor Nederland. Anderen zijn minder kortzigtig; zij beseffen het gevaar, maar willen het nemen van verdedigingsmaatregelen uitstellen tot dat de vijand aan de grenzen en het nemen van toebereidselen alzoo te laat zal wezen. Anderen weder zouden wel eene onmiddellijke wapening toejuichen, doch zij betreuren *of* het lot van „de bloem „van Nederlands jongelingschap" *of* de casu quo aan te wenden oorlogskosten. Sommigen zijn lafhartig genoeg om alle wapening dáárom af te keuren, omdat wij daardoor de opmerkzaamheid van den Franschen Keizer trekken, en ons zijn regtmatigen toorn op den hals kunnen halen. Weder anderen prediken de ontmoedigende leer, dat alle pogingen van het zwakke Nederland tegen den magtigen vijand niets vermogen; weinigen eindelijk keuren de ingediende wetsontwerpen af, eenig en alleen omdat zij afkomstig zijn van de Regering, die, zij moge liberaal, groen of conservatief wezen, in de oogen van velen nimmer iets goeds kan doen. —

Met deze laatste klasse van oppositiemannen, die voor hunnen stelselmatigen tegenstand niet eens motieven weten bij te brengen, wenschen wij ons natuurlijk niet bezig te houden. Maar wij achten het niet ondienstig kortelijk stil te staan bij de overige werkelijk aangevoerde gronden, voor zoo verre zij dien naam verdienen.

Wat is er dan al aanstonds van de bewering dat hetgeen in onze nabijheid gebeurt geen dadelijk gevaar zoude opleveren voor Nederland?

't Is waar l'Empire c'est la paix. Napoléon heeft het gezegd, en wie zoude nog aan *zijne* woorden durven twijfelen?

Maar 't is ook waar dat een misverstand eerst met Rusland en daarna met Oostenrijk al spoedig op dien regel, op dien grondslag van het Fransche Keizerrijk eene dubbele uitzondering moest maken.

Europa was in den waan gelaten dat het Keizerrijk de vrede is, maar weinige woorden, *en passant* op Nieuwjaarsdag uitgesproken, gaven het al spoedig de overtuiging dat er geheel iets anders gaande was. En toen men nu vernam dat 's Keizers Neef met de Piemontesche Koningsdochter huwen zoude, toen loste het raadsel zich op, en doorzag men het doel der geheimzinnige reizen van Cavour naar Plombières.

Het gold Italië, Italia la bella, zoo rijk aan Napoleontische herinneringen. Aan de Italianen moesten dezelfde politieke vrijheden als aan de Franschen worden toebedeeld.

Maar Nederland bekleedt ook eene eerste plaats onder de Napoleontische herinneringen. Of zoudt gij kunnen vergeten, Nederland! dat de Vader van Frankrijks tegenwoordige Keizer eenmaal uw Koning was, en dat zijn oom, Napoleon I, u de eer heeft waardig geacht Franschen te worden? Zoude bij de herinnering daaraan de welvaart en de vrijheid van ons rijk en dierbaar Nederland, misschien niet nog nader aan het hart liggen dan de vrijheid van Italië?

L'Empire c'est la paix! Hij die u deze geruststellende belofte gaf, verzekert u thans weder dat de oorlog binnen de grenzen van Italië gelocaliseerd zal worden. De Moniteur stapelt artikel op artikel om u daaromtrent gerust te stellen. Doch ook de beloften van den Moniteur kunnen falen, zoo als reeds eenmaal gefaald heeft de belofte dat het Keizerrijk de vrede zijn zoude. Engeland en Duitschland laten zich daaromtrent niet misleiden, want in het vooruitzigt eener mogelijke vergissing roepen zij alle hunne strijdkrachten onder de wapenen; en nu reeds concentreert Frankrijk magtige legercorpsen niet alleen aan zijne Oostelijke maar ook aan zijne *Noordelijke* grenzen.

En thans vragen wij: is er geen gevaar voor *ons?* Zullen wij den doodelijken slaapdrank aannemen, dien alle onze naburen met wantrouwen van zich afstooten?

„Maar," zegt gij, „het gevaar is nog verre; waarom „reeds nu geld uitgegeven? Waarom de bloem onzer „jongelingschap van de ploeg geroepen? Laat eerst de „vijand aan den Rijn zijn; er is dan nog tijd genoeg „voor wapening en oefening!"

Neen, Nederland! dan is het te laat. Om een leger onder de wapenen te roepen en behoorlijk te oefenen, behoort veel tijd, en de Rijn — vergeet het niet! — stroomt aan uwe grenzen. Bovendien zijn Antwerpen en Vlissingen noodig om het doel der stichting van Cherbourg en Brest te bereiken.

Om een leger ten strijd toe te rusten is het niet voldoende dat gij de magazijnen met kapotjassen, slaapmutsen en knipmessen opvult. Daartoe behooren langdurige oefeningen, niet alleen der miliciens in de hantering der thans noodzakelijke doch voor hen nog onbekende vuurwapenen, maar ook groote exercities in het veld, opdat de soldaat volledig met den wapenhandel en de officieren met het commando bekend mogen zijn.

Er is dus op verre na *niet* genoeg gedaan, en men wiegt u met ijdele woorden in slaap, wanneer men u diets wil maken dat uwe werkeloosheid en laauwheid in de oogen van den vijand ooit *indrukwekkend* zal wezen.

En nu spreke men niet van kosten. Gode zij dank, de schatkist is met goud opgevuld. Nooit waren wij rijker, en terwijl elke andere Mogendheid leeningen moet sluiten om zijne legers te betalen, kunnen wij en *wij alleen* de kosten onzer verdediging uit eigene middelen bestrijden.

Wat „de bloem onzer jongelingschap" betreft, wij gelooven dat eenige maanden van discipline hunne ontwikkeling eerder bevorderlijk dan nadeelig zal zijn, en wij zijn in ieder geval van oordeel, dat zij liever wel onderrigt en geoefend voor den vijand zullen verschijnen dan ongeoefend en onbekend met de wapenen, waarvan zij zich zullen moeten bedienen. Gij vreest dat gij niet verantwoord zult zijn, wanneer gij de Nederlandsche jongelingschap onder de wapenen roept. Maar hoe zult gij u verantwoorden, wanneer gij ongeoefende soldaten en dus slagtoffers in het vuur zult hebben gebragt?

En wat eindelijk betreft de lafhartige en ontmoedigende argumenten, dat gij uit vrees voor straf de voorgestelde wapening moet afkeuren, of wel dat alle onze pogingen ijdel zullen zijn, daar zij tegen den oppermagtigen vijand niets zullen vermogen, — deze gronden, die alleen kunnen strekken om het volk noodeloos te demoraliseren, zijn in den mond van den Nederlander zóó misplaatst, dat wij ze geene wederlegging noodig keuren. Zij, die aldus denken, zijn niet waardig een land te verdedigen, dat ten allen tijde helden onder zijne zonen heeft geteld.

Nederland! gij weet dus wat u te doen staat. Heb vertrouwen op u zelven en op uwen Koning; bereid met kalmte en moed de verdediging van het Vaderland, dat gij zelven u uit de golven hebt ontworsteld? laat uwe zonen en broeders tijdelijk de ploeg verlaten om het geweer op te nemen. Eenmaal, wanneer zij uwen geboortegrond zullen bevrijd hebben, zult gij u zelven geluk wenschen dat gij tijdig hebt gewaakt. Mogt gij daarentegen andermaal onder het vreemde juk gebukt gaan, dan zullen uwe klagten te laat komen, en gij zult uw ongeluk aan u zelven te wijten hebben.

's Hage, 30 *Mei* 1859. X. X. X.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 30 Mei.

MEEKRAPPEN weinig geveild, meest boven de markt, met weinig omzet.

GRANEN, ZADEN enz. Tarwe. Zeeuwsche, Vl. en Overm. in de beste soorten 10 c. en in de mindere 20 a 30 c. lager slepende van de hand gegaan met kleine vraag voor verzending, goede en puike *f* 9 a *f* 9.50; mindere *f* 7.50 a *f* 8.75; Roode ook lager: 164 ℔ Hoogl. Kleefsche *f* 315; *f* 320; 163, 164 ℔ Bovenl. Ris *f* 290, *f* 295. Rogge. Overm., Zeeuwsche en Vl. 20 c. lager, *f* 6.20 a *f* 6.40; voorts 154 ℔ Belgische *f* 193 a *f* 194. Gerst. Zeeuws, Vlaamsche en Overm. Winter *f* 4 a *f* 5.20; dito Zomer *f* 3.50 a *f* 5.10. Haver: Zeeuwsche en In. Korte *f* 3.70 a *f* 5.20; dito Lange *f* 2.70 a *f* 4.20. Boekweit *f* 5 lager, op 140 ℔ Noordbrabantsche *f* 173, *f* 175, *f* 178, *f* 180; Holst. *f* 160, *f* 175; Fransche *f* 140, *f* 150, *f* 153. Erwten: Zeeuwsche Groene *f* 7.50 a *f* 10.25; groote dito *f* 10.25 a *f* 13. Boonen. Zeeuws. en Walch. Witte 50 c. lager, *f* 9 a *f* 11; dito Bruine 50 c. lager, *f* 9 a *f* 11.75; dito Paardeboonen *f* 6 a *f* 7.50. Koolzaad zonder handel. Kanariezaad als voren: *f* 10.50 a *f* 12.50.

SCHIEDAM den 30 Mei.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 146 ℔ Pernau *f* 202 6/w. Gerst, 128 ℔ N. Libau *f* 170 cont., *f* 171 6/w.; 128 ℔ dito *f* 167 6/w., *f* 168 3/m.

MOUTWIJN per Ned. Vat zonder fust. *f* 12,75,
JENEVER, " " " " " - 18,25,
Amst. proef, " " " " " - 19,50,
alles zonder de belasting.
SPOELING, per Ketel . . . . - 1.00.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. *Aangek.*
29 *mei* William Nelson, Wood, New-Orleans (ligt onder quarantaine)
Vertrokken.
29 Neêrlands Koningin. Geerling, Batavia
Dove, Harrison, Newc.
30 Niets gepasseerd.
(W.N.W.—N.W.)

Hellevoet (30 W.) *Aang.*
29 *mei* Elizabeth Ann. Jones, Cardiff
Emanuel, Bloem, Aalborg
30 Templar, Smorfitt, Liverpool
Abeona, Angel. dito
Elizabeth, Beverley, dito
Rapid, Whiteley, Pentewan
Charlotte, Humphries, Portmadoc
Betsy & Laura, Albrechtsen, IJstad
Lykkens Haab, Frost, d.°
Amelia, Lindner, Riga
Anna Hendrika. Ebeling, dito
Elise, Hausken, dito
Vertrokken.
29 Bacchus, Zuidema, Boston
Libra, Giezen, Koningsb.
Elisabeth Maria, Bok, dito

Brielle *Aangek.*
29 *mei* Prins v. Oranje (st.), Duinkerken
Leo (st.), Londen
Seahorse (st.), Hull
Corkscrew (st.), Hartlep.
Kirstines Minde, Fischer. Thisted
30 Batavier (st.), Londen
Earl of Auckl. (st.), dito
Adm. Ver-Huell (st.), Havre
Norfolk (st.), Goole
Vertrokken.
9 Fijenoord (st.), Londen
Frau Kea, Leewoog, Geestemunde
(30 W.—N.W.)

Maassluis (Z.O.) *Vertr.*
29 *mei* Polly Hopkins, Pencombe, Newport
Semarja, Boye, Bergen
Ida, Lundgren, avontuur
De gisteren gemelde schepen zijn allen wel in zee.
30 *mei* Fennechina Cathar., Pomper, Koningsb.
Anna, Staal, dito
Maria, Bohn, Hartlepool
De gisteren vertrokken schepen zijn wel in zee.
(W.—W.N.W.)

Amsterdam *Vertr.*
28 *mei* Zeester, Zoetelief, Curaçao
Jacoba Gezina, de Groot, Syra
29 Calypso, Nolles, Soerab.

Texel *Aangek.*
28 *mei* J. D. Caroline, Ellefsen, Osterrisoer
29 Johanna Elsina, Mulder, Londen
Catharina, Waterborg, dito
Christian August, Apeness, Frederikstad
30 Henrietta, Portengen, Banjoewangie
Vertrokken.
28 Josephine, Hofker, Suriname
Anna, Hoekstra, Havre
Gezina Margrietha, Bolhuis, dito
Hendrika, Nuisker, dito
Mentor, v. 't Veer, Londen
Hoop, Fokkema, dito
Johanna Marchina, Koning, Newcastle
Niessina, Gruppelaar, dito
North Briton, Brown, Sunderland
Alpha, Bakker, Koningsb.
Henriette, Stower, dito
Hermann, Neydt, Koningsbergen
Jantina, Vos, dito
Geertruida Speelman, Speelman, Dantzig
Jonge Lieffert, Bakker, dito
Max, Ludwig, Stettin
Wilhelm, Lemke, Rostock
29 Ondine (st.), Lovius, Bordeaux
Theodora Henriette, de Vries, Havre
Berendina Huges, Bekkering, Newcastle
Veracity, Spencer, dito
Elisabeth, Nepperus, Memel
Grevende Karen Wedel, Roed, Drammen
30 Willem Jacobus, Visman, Buenos-Ayres
Prints Oscar, Agerup, Frederikstad
Freija, Legel, dito
(O. — O. N. O.)

Vlie *Aangek.*
27 *mei* Koningin Marie (st.), Dantzig
Stad en Lande, Wijma, Frederikstad
Concordia, Hendriksen, Oudsoen
Johannes, de Boer, Holmstrand
Vertrokken.
28 Hero, Jörgensen, Droback
August, Albrethsen, Tvedestrand

Zoltkamp *Vertr.*
28 *mei* Johanna Louisa, Barelds, Liverpool

Vlissingen *Vertr.*
26 *mei* Jonker v. Slochteren. Prak, Havre
Franklin, Ruggiero, Livorno

—o—

Shanghai *Aang.*
24 *maart* Mercator, v. d. Woude, Hong Kong
25 Jacob & Anna, Petersen, Japan (zou 4 april derwaarts terugkeeren)

Hong Kong *Vertr.*
30 *maart* Dolfijn, Brandligt, Foo-Chow-Foo

Philadelphia *Uitg.*
12 *mei* Progresso, Selasen, Rotterdam

New-York *Aangek.*
12 *mei* Fosca Helena, de Waal, Amst.
Uitgeklaard.
12 Hoop, Kok, Rott.
13 Tuisco, Dannemann, dito

Boston *Aangek.*
12 *mei* Johanna Beerta, Fenenga, Rott.

Alexandrië *Vertr.*
14 *mei* Stad Genemuiden, de Gorter, Falmouth

Konstantinopel
Uitgeklaard.
vóór 17 *mei* Gertrude, Heijen, Holland

Triest *Aangek.*
24 *mei* Collegie Voorzorg, Hubert, Amst.
Vertrokken.
24 Margrietha Aikina, op 't Holt, Buccari
Hemmo Hijlico, Waker, Hamburg

Genua *Aangek.*
24 *mei* Haren, Boer, Amst.
Vertrokken.
Helena Maria, Mulder, Livorno

Gibraltar *Aangek.*
17 *mei* Geerdina, Nieboer, Alexand. n. Queenst.
18 Kroonpr. Louise (st), dito n. Liverpool
Jonge Willem, Visser, Ibraila n. Queenstown
Pieter Bentum, Schaap, Triest n. Hamburg
Eendragt, Holscher, Alexandria n. Cork
Stella Matutina, Beekman, Genua n. dito
Jacobus, van Duyn, Girgenti n. Falmouth
Kleinkinderen, Manneken, Vlaarding.
19 Elisabeth, Metus, Alexandria n. Falm.
Gezina Helena, Albers, Falmouth
Uitgeklaard
16 Kurkhandel, den Breems, Villanova
Californië, v. d. Valk, Malta
Gepasseerd.
Minerva (Ned. brik), v. Midd. Zee
18 Jonge Walrave (Ned. sch.), n. dito

Bordeaux *Vertr.*
27 *mei* Bordeaux (st), Bijl, Rotterdam

Redon *Vertr.*
17 *mei* St. Nicolas, Tisserot, Schiedam

Antwerpen *Vertr.*
27 *mei* Ommelanden, Wieringa, Havre
28 Vriendschap, Bieze, dito
Johanna Hendrika, v. d. Weyden, avontuur
29 Anna Arnoldina, v. Wijk, Duinkerken

Liverpool *Vertr.*
26 *mei* Janke, Schuringa, Brouwer, Reval
27 Gezina Jantina, Bekkering, Archangel
Agnes, Hocking, Rott.
Uitgeklaard.
Sisters, Tippett, Amst.
Navarino, Lucas, Dordt
Allegonda Margrietha, Gort, Hamburg

Jersey *Vertr.*
24 *mei* Margr. Gezina, Stuit, Cardiff

Portland *Gepass.*
27 *mei* Stad Dockum, v. d. Werff, Amst. n. Batavia

Bij **Douvres** *Aangek.*
24 *mei* Zuidlaren, Drent, Liverp. n. St. Petersb.
27 Louisa Maria, Tjebbes, Java n. Amst.

Deal *Gepass.*
26 *mei* Herman de Ruiter, Feynt, Amst. n. Batav.

Londen *Uitgekl.*
27 *mei* Vriendschap, Boer, Elseneur
Geertje, Kuiper, dito

Gravesend *Aangek.*
28 *mei* Gezina, Krook, Rotterdam
Cornelia, Bijkerk, Workum

Hull *Vertr.*
27 *mei* Anna Berendina, Kwint, Nerva

Shields *Aangek.*
27 *mei* Harlingen, Hannema, Harlingen
Hillech, Wilkens, Karsies, dito
Ossena, Dyer, Rotterd.
Caesar, Chater, dito
Blossom, Oliver, Schied.
Alma, Bowbyes, Zierikzee
Alexander, Dekker, Amsterdam

Blyth *Aangek.*
26 *mei* Fame, Hendry, Rott.

Leith *Aangek.*
25 *mei* Margrietha Hendr., Datema, Rostock
27 Argo, Rahmstorff, Groningen
Catharina Charlotte, Eisinga, Elbing
Vertrokken.
26 Johanna, Drent, St. Pet.

Kirkaldy *Aangek.*
25 *mei* Goudvisch, Jonkhoff, Wismar

Hamburg *Aangek.*
28 *mei* Jantina, Veen, Amst.
Taletta, Groenewold, dito
Vertrokken.
27 Elsina, Brouwer, St. Pet.
Battruida, Leuning, Koningsbergen
28 Hermanna Gezina, de Graaf, Groningen

Harburg *Aang.*
vóór 26 *mei* Dirkje, Poort, Amsterdam

Op de **Elve** *Aangek.*
27 *mei* Margrietha, Niessen, Amst.

Bremerhav. *Vertr.*
26 *mei* Etta Johanna, Groenewold, Amst.
Hendrika, Heydhoff, dito

Swinemunde *Aang.*
26 *mei* Willem I (st.), Amst.
Vertrokken.
24 Rimada Romina, Wijbes, Rouaan
26 Gesina Margaretha, Stenger, Newcastle
Nijverheid, Kemper, St. Petersburg

Bolderaa *Aang.*
22 *mei* Juffer Garrelts, Redeker, Schiedam

Bergen *Aangek.*
11 *mei* Georg Sverdrup, Berentsen, Rott.
Soeblomsten, Holm, dito

Gothenburg *Aangek.*
25 *mei* Carolina, Kihlman, Amst.
Uitgeklaard.
Fenna Hendrika, Duit, Engeland

Tonningen *Aangek.*
21 *mei* Jantina Gezina, de Haan, Amsterdam

Elseneur *Aangek.*
25 *mei* Caroline Amalie, Gerloff, Pernau n. de Maas
Emilie, Bradhering, dito n. dito
Hollander (st.), Rott. n. Riga

—o—

Rotterdam 29 mei. Volgens particulier berigt is het stoomschip Triest, kapit. A. Hoogendijk, den 25 dezer te Triest aangekomen, na vóór Venetië door het Fransch eskader afgewezen te zijn. De bevelhebber van hetzelve heeft het scheepsjournaal geteekend om de afwijzing te constateren.

Amsterdam 28 mei. Aangaande den Ned. schoener Geertruida Johanna, kapit. Karst, van St. Petersburg herwaarts bestemd, den 9 november ll. van Kroonstad vertrokk., heeft men sedert niets vernomen.

Brouwershaven 27 mei. Door schipper A. van der Linden zijn heden alhier aangebragt 26 schuitjes Tin, gevischt met een duiker uit het wrak Witte Cornelisz. de With.

Cuxhaven 28 mei. De stoomboot Svea, kapit. Blidberg, van Rotterdam n. Gothenburg, is wegens gebrek aan kolen alhier binnengeloopen.

Galle den 2 mei. Het Belgisch schip Rosalie, kapt. Arends, is den 18 maart op de Maldiven verongelukt.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 31 mei: 1ste getijde 2 ure 36 min.; 2de getijde 3 ure.

Arnhem. Waterhoogte 28 mei 2.54 el.

Keulen. Rijnhoogte 29 mei 10 v. 5 d. Rijnl.
Aangekomen 28 mei A. van Alen van Rotterdam met 4371 ctr.

—o—

AMSTERDAM den 30 Mei.

TABAK. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 32 v. Maryland per Wieland, en 50 v. dito per Leila.

GRANEN enz. N. Pools. Tarwe lager afgegeven, overige soorten onveranderd: 133 ℔ O. witb. Pools. *f* 367; 132 ℔ N. b. dito *f* 325; 129 ℔ dito *f* 305 bij partij; 133 ℔ Jar. Holst. *f* 325; 160 ℔ N. Bov. *f* 285. Rogge prijshoudend met goeden handel: 125 ℔ O. Pruiss. *f* 190, *f* 192, *f* 195; 125 ℔ N. dito *f* 187 bij partij; 124 ℔ Galatz *f* 180; 121 ℔ Odessa *f* 165, *f* 168; 118 ℔ Petersburger *f* 166, *f* 167, *f* 168. Gerst ruim prijshoudend: 102 ℔ Vries. Winter *f* 150. Haver zonder handel. Boekweit *f* 8 lager: 118, 122, 124 ℔ Holst. *f* 176, *f* 186 *f* 190.

ZADEN enz. Koolzaad £ ½ lager. Op 9 v. Olie te leveren in Oct. £ 59½; Nov. £ 60. Raapolie nagenoeg onveranderd. Op 6/w. *f* 35¾; Vlieg. *f* 34½; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 34. Lijnolie. Op 6/w. *f* 31¾; Vlieg. *f* 30½; 1 Sept. *f* 31¼; 1 Oct., Nov. en Dec. *f* 31½ a *f* 31¾. Hennepolie op 6/w. *f* 37½. Raapkoeken per 1040 stuks *f* 72 a *f* 76. Lijnkoeken per 104 st. *f* 10 a *f* 12.

De marktnotering was heden als volgt:

HOOI. Langstraats. *f* 32 a 36	STROO. Rogge ... *f* 16½ a 17½
Kamper-Eilands ... „ 34 „ 38	Tarwe ... „ 16 „ 17
Koe ... „ 24 „ 28	

VEE. Runderen 1e kwal. *f* 210 a *f* 180, 2de kwal. *f* 180 a *f* 160, 3de kwal. *f* 170 a *f* 140; Melk- en Kalf-Koeijen *f* 170 a *f* 130; Schapen *f* 24 a *f* 20; Lammeren *f* 7 a *f* 5; vette Varkens 44 a 40 c. per Ned ℔, magere dito *f* 9 a *f* 6.

GRONINGEN den 27 Mei.

GRANEN enz. De aanvoer was gering en ook geen bijzondere vraag op te merken. Tarwe meest als voren. Rogge goed prijshoudend. Boekweit alleen aan gebruikers. Gerst weinig aan en 10 cents hooger verkocht: 103 ℔ Winter *f* 4.35. Dikke Haver in een doen, Witte en Zwarte Voer 5 cents hooger verkocht: 78, 82 a 85 ℔ Dikke Brouw *f* 4.40, *f* 4.60 a *f* 4.80; 65 a 68 ℔ Witte Voer *f* 3.55 a *f* 3.75; 68, 72 a 75 ℔ Zwarte dito *f* 3.45, *f* 3.65 a *f* 3.85. Paardenboonen weinig aan en hebben de beste wederom de prijzen *f* 7.60 a *f* 7.85 opgebragt. Overige Artikelen bijna niet in omgegaan.

LONDEN den 26 Mei.

SUIKER. Van W.-Ind. soorten zijn 609 v. verkocht tot flaauwere prijzen. Verder zijn nog uit de hand afgedaan 300 b. Mauritius tot 39/ a 39/6. — MELASSEN. Een partijtje Antigua bedong 17/. — KOFFIJ. Jamaica flaauwer. — THEE. In Ord. Congo ging weinig om tot 14¼ a 14½ d. — RIJST stil. Omzet 4000 b. tot vorige prijzen. — KATOEN stil en zonder handel; 280 b. Bombay bedongen 34/6 a 35/ en 190 b. Bengaal 46/ en 50 t. Bengaal 34/6. DROOGERIJEN. Arabische Gom 1/ a 2/ lager. — METALEN. 100 t. Zink vonden nemers tot £ 19.7/6 en 100 t. tot £ 19.5. Schotsch IJzer flaauw; 47/4½ a 47/6; ca. 250 blokken Banca bedongen 135/. — OLIEN. Lijn- stil, 25/6; te Hull 28/. Raap- en andere soorten onveranderd. Terpentijn- flaauw 42/6 a 42/. TALK. De markt is vast en men noteert P Y C disp 54/6, Junij 54/3, Julij 54/9, Aug./Sept. 55/3, Oct./Dec. 55/6.

LONDEN den 27 Mei.

SUIKER. Er was heden meer kooplust en men betaalde vaste prijzen; omzet 953 v. W. Ind. Uit de hand zijn nog afgedaan 400 v. Cuba Mosc. tot 38/ a 38/6 en 200 v. tot 37/ a 40/6; 1000 b. Mauritius tot 40/; 700 b. tot 46/6 en 430 b. Benares tot 42/. Geraffineerd flaauw en lager; br. Lumps 50/6. — RUM. 400 pijpen Leewards zijn verkocht tot 2/3 a 2/4. — KOFFIJ prijshoudend. — CACAO stil. — THEE vaster. Ord. Congo 1/3. — RIJST stil met weinig handel. — PEPER 300 a 400 b. Singapore bedongen 4 d. — KATOEN stil. Omzet dezer week 150 b. — SALPETER stil maar vast; 40 t. Bengaal op levering bedongen 44/; 1200 b. dito 45/, en 130 b. dito 45/4. — OLIEN. Lijn- flaauw, met verkoopers tot 28/6, te Hull 27/9 a 27/10½. Andere soorten onveranderd. Terpentijn- flaauw. Amerik. 42/6. Engelsche 42/. — TALK. Men noteert: P Y C disp. 54/3, Junij 54/3, Julij 55/, Aug./Sept. 55/ en Oct./Dec. 55/6.

Den 28 Mei.

TALK. De markt is zeer stil en de prijzen ten slotte: P Y C disp. 54/3, Junij 54/, Julij 55/, Aug./Sept. 55/3 en Oct./Dec. 55/6.

LIVERPOOL den 27 Mei.

SUIKER. De markt is flaauw. Omzet 130 b. Benares tot 41/6; 1000 b. Pernam tot 21/6 en eene zeilende lading van 2000 b. tot 21/. — KOFFIJ 400 b. Ceara bedongen 47/ a 48/6. — RIJST. De omzet bepaalde zich bij 450 t. Necransie op levering tot 11/3 en 50 tiersjes Carolina tot 22/. — Van LIJNZAAD vonden 1100 b. Calcutta tot 49/ en 800 b. Bombay tot 51/6. — ZWAVEL redelijk gevraagd; ca. 200 t. bedongen £ 8.12/6 a £ 9. — NITRATE zeer gezocht; 250 t. zijn afgedaan tot 15/ a 16/ en 150 tons op levering tot 15/3. — In PALMOLIE ging veel om. Op levering 725 t. tot £ 43.10 a £ 44/10 en 800 t. disp. tot £ 45 a £ 45.10. — HARST onveranderd. Omzet 1750 vaatjes. — TERPENTIJNOLIE zeer stil; disp. 43/6. Op levering zijn 100 vaatjes verkocht tot 42/.

ANTWERPEN den 27 Mei.

SUIKER. Geraffineerd. Men meldt ons den verkoop van 100/m. kil. Geraffineerd in ruil tegen 522 k. Havana. — GRANEN. Tarwe flaauw met weinig omgang. Inl. bedong *f* 11 a *f* 11⅛. Inl. Rogge onveranderd *f* 6½. Gerst en Haver onveranderd. Oliezaden stil. — HUIDEN. De omzet dezer week bedraagt 1200 stuks gedr. en 1400 st. gezouten Buenos Ayres en Montevideo.

ANTWERPEN den 28 Mei.

KOFFIJ. Men meldt ons den verkoop van 400 b. Brazil. — Van RIJST zijn afgedaan 2000 b. Necransie en 15/m. b. gebr. dito tot zeer vaste prijzen. — GRANEN. De markt is flaauw voor Tarwe en Rogge. Inl. Tarwe noteert men *f* 11 a *f* 11⅛; Inl. Rogge is tot *f* 6½ te koop; Inl. Tarwe per Junij bedong *f* 11¼ a *f* 11⅜ en Inl. Rogge per Julij *f* 6¾. Haver *f* 22½. Odessa Lijnzaad *f* 12½; Bombay dito *f* 12¾. Geel Bombay Koolzaad 1ste kwal. *f* 12.

HAVRE den 25 Mei.

KATOEN. De markt is bijna onveranderd. De prijzen zijn vast fr. 97½ voor bas New-Orleans en in deze verhouding zijn 900 b. disp. verkocht. Op levering bedongen 500 b. fr. 97 voor dezelfde kwaliteit. — KOFFIJ vast met weinig handel, 32 b. Bahia bedongen fr. 70 en 50 b. Santos geh. prijs. — Van SUIKER zijn 94 v. Antilles tot fr. 60 verkocht. — HUIDEN. 1459 st. gez. la Plata Paardenvellen bedongen fr. 14 a 15. — CACAO. Voor ca. 100 b. Trinidad betaalde men fr. 63. — KOPER. Men meldt den verkoop van 1400 kil. Geelkoper tot fr. 168 en 5000 kil. Engelsch dito tot fr. 155.

HAVRE den 26 Mei.

KATOEN. De omzet blijft vrij geregeld met meer en meer vaste prijzen. Omzet 600 b. disp. en ca. 100 b. op levering. — SUIKER zonder handel. — HUIDEN blijven zeer willig. Heden zijn afgedaan 6200 st. gez. Rio Janeiro tot fr. 62½ en 880 dito gebroeid tot fr. 57.50. — RIJST. 50 tiersjes Carolina bedongen fr. 30 á fr. 32. — SALPETER. 150 b. disp. vonden nemers tot fr. 50½. — Van WOL zijn heden nog 9 b. Buenos-Ayres tot fr. 1 a fr. 2.62½ entr. verkocht.

Den 27 Mei.

KATOEN blijft tot vaste prijzen gevraagd. Omzet 1100 b. disp. en 600 b. op levering, beide in de verhouding van fr. 98 voor bas New-Orleans. — KOFFIJ zonder handel. — Van SUIKER zijn verkocht 1100 b. Fernambucq n.° 12 tot fr. 33½ a fr. 34½, en 30 k. Bahia n.° 12 tot fr. 33. — PAARDENVELLEN. Men meldt ons den verkoop van 1861 gedr. la Plata tot fr. 11½ a fr. 12; 805 dito op levering tot fr. 11½ en 5100 gez. dito tot fr. 13½ a fr. 15. — CACAO vast. Omzet 450 b. Para tot fr. 63.

HAMBURG den 27 Mei.

KOFFIJ stil. — ZINK. 1500 ctr. loco bedongen 11.15 en 500 ctr. 12.5. — GRANEN. Tarwe en Rogge stil. — RAAPOLIE onveranderd.

HAMBURG den 28 Mei.

KOFFIJ onveranderd. Omzet 1000 b. Braziel. — Van ZINK zijn 500 ctr. in loco tot 12 sh. verkocht. — GRANEN. Tarwe en Rogge flaauw, vooral op levering. — RAAPOLIE per Mei 23.2, per Oct. 22.10 a 22.8.

Advertentien.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ondervonden bij het overlijden van mijne geliefde Echtgenoote, betuig ik bij deze, ook namens mijne Kinderen, mijnen opregten dank.

Rotterdam D. BOLLE.
31 *Mei* 1859.

Voor de bewijzen van deelneming, betoond bij het overlijden van mijn geliefden Echtgenoot Mr. W. SUERMONDT E. ZN., betuig ik, ook namens de naaste Betrekkingen van den Overledene, mijn opregten dank.

Rotterdam WED. L. H. C. SUERMONDT,
30 Mei 1859. geb. GRANDISSON.

Door 's Heeren vrije goedheid verloste heden, zeer gelukkig, van eene welgeschapene DOCHTER, mijne zeer geliefde Echtgenoote *H. DE BRUYN.*

Sprang W. VAN BALLEGOOIJEN.
28 *Mei* 1859.

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON *H. B. GöRLITZ*, geb. VAN SIJLL.

Rotterdam 29 *Mei* 1859.

Eenige kennisgeving.

Bevallen van een' welgeschapen ZOON *S. L. RIJKEN* — REICHERT.

Rotterdam 29 *Mei* 1859.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed ons geliefd jongste Kind CORNELIS ELIZA, op den leeftijd van ruim 4 maanden.

L. VAN KOETSVELD.
Rotterdam M. A. VAN KOETSVELD,
den 29 *Mei* 1859. VAN DEN ENDE.

Eenige kennisgeving.

BIDSTOND

der *Zendings-Vereeniging* te **Rotterdam**, DONDERDAG 2 JUNIJ, des avonds ten **5 ure**, in het openbaar, in het Lokaal in de **Bierstraat**.

EERSTE ORGELBESPELING,

in de GROOTE KERK,

op WOENSDAG den 1 JUNIJ 1859,

ten HALF TWEE *ure.*

Het KANTOOR van den

Arrondissements-Betaalmeester

is VERPLAATST naar de

ZUIDBLAAK, wijk 2, n.° 23.

Rotterdam 30 *Mei* 1859.

BAD- en ZWEM-INRIGTING

„ DE VRIJE MAASSTROOM."

Algemeene Vergadering

van HH. INTEEKENAREN voor de Onderneming van **P. DE BIE**, op **Heden 31 Mei 1859**, des avonds ten **8 ure**, ten Huize van den Heer P. L. ADLER, aan de Wijnhaven.

Punten van Behandeling:

1.° Vaststelling der Statuten.

2.° Mededeelingen van het Bestuur.

Namens het Bestuur,
J. J. BONKE, *Secretaris.*

De COMMISSIE van BEHEER over het **Lokaal der Maatschappij Verscheidenheid en Overeenstemming** verwittigt door deze den Eigenaars der **Actien van Aandeel**, dat dit jaar weder eene

DIVIDEND UITDEELING

van **5 %**, zijnde ***f* 2.50** per **Actie**, zal worden voldaan, tegen aanbieding der Actien, ten Kantore van den Heer Thesaurier B. ERKELENS, in den Open-Rijstuin alhier, gedurende de maand Junij, des voormiddags van 10 tot 1 ure.

Rotterdam den 31 *Mei* 1859.

In naam van voornoemde Commissie,
J. S. LANDT, *Secretaris.*

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-REEDERIJ.

ZOMERDIENST van af 17 *MEI* 1859.

DIENST voor PASSAGIERS en GOEDEREN,

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN MANNHEIM

en tusschen gelegen Plaatsen.

DAGELIJKS van ROTTERDAM naar MANNHEIM.

Van **Rotterdam** 's middags ten **12** ure.		Van **Keulen** 's nachts ten **12** ure.	
„ **Nijmegen** 's avonds „ **8** „		„ **Coblenz** 's morgens „ **9** „	
„ **Emmerik** 's morgens „ **7¼** „		„ **Mainz** „ „ **4** „	

DAGELIJKS van MANNHEIM naar ROTTERDAM.

Van **Mannheim** 's middags ten **3** ure.	Van **Keulen** 's avonds ten **8** ure.
„ **Mainz** 's morgens „ **7** „	„ **Nijmegen** 's morgens „ **8½** „

De Stoombooten dezer Reederij hebben op het dek Glas Paviljoen en ieder twee Slaapkamertjes, welke laatste voor eene Reis af te huren zijn.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de **Nederlandsche Stoomboot-Reederij**, in de Boompjes te Rotterdam, en bij alle hare **Agenten.**

SNELVAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN ANTWERPEN,

VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN,

met de STOOMBOOTEN

TELEGRAAF III & IV,

BEHOORENDE TOT DE SNELSTVARENDE VAN EUROPA.

Deze nieuw expresselijk voor den Vervoer van Passagiers gebouwde Stoombooten, hebben schoon gemeubileerde Kajuiten, waarbij een Dames-Salon met Piano en een Paviljoen, hetwelk afgehuurd kan worden.

PLEIZIERREIS

GEDURENDE HET PINKSTERFEEST.

Van ***ROTTERDAM*** den **12 Junij**, van **ZATURDAG** op **ZONDAG** ten **12** ure 's nachts, en **terug** van ***ANTWERPEN*** **DINGSDAG** 's morgens ten **8.30** ure, na aankomst der eerste Spoortreinen van *Brussel* en *Gend.*

Deze Reis geschiedt langs het CATSCHE VEER, CORTGENE, WOLPHAARTSDIJK, HET SLOE en TERNEUZEN heen en terug, en biedt daardoor te gelijk de gelegenheid aan om de geheele Provincie ZEELAND te bezoeken.

JUNIJ 1859.

Van ROTTERDAM.		
1 Woensdag	's morgens	8.30
2 Donderdag	„	9.—
3 Vrijdag	„	10.—
4 Zaturdag	„	10.—
6 Maandag	's middags	12.—
7 Dingsdag	's namiddags	1.—
8 Woensdag	's nachts 7/8	1.—

Van ANTWERPEN.		
1 Woensdag	's namiddags	12.15
2 Donderdag	„	12.30
3 Vrijdag	„	1.—
4 Zaturdag	„	1.30
6 Maandag	's morgens	3.30
7 Dingsdag	„	5.—
8 Woensdag	„	5.30

Te ZIJPE wordt voor Zierikzee en Brouwershaven op de heen- en terugreis aangelegd; aldaar staat eene zeer goed ingerigte Diligence gereed, die **van Zijpe naar Zierikzee en Brouwershaven**, na aankomst der Stoombooten vertrekt en **van Brouwershaven naar Zierikzee en Zijpe**, in correspondentie op de Stoombooten rijdt.

ROTTERDAM, Boompjes, wijk 1 n.° 21, **VERWEY & Co.,** *Cargadoors-Expediteurs.*

SCREW STEAM SHIPPING COMPANY
(INCORPORATED BY ROYAL CHARTER)
Wekelijksche Dienst

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN,
voor Goederen en Vee,

Het Engelsch Schroefstoomschip **EARL OF AUCKLAND**, Kapitein **William W. Appleton**, vertrekt WOENSDAG 1 JUNIJ, des morgens vroeg.

Adres bij de Agenten GEORGE LEVINGSTON en J. A. HOUWENS, te Rotterdam, en W. H. CAREY & SON, 34 Mark Lane, Londen.

Openbare Verkooping,

bij **Veiling** op VRIJDAG den 10 en bij **Afslag** op VRIJDAG den 17 JUNIJ 1859, beide 's morgens ten *elf* ure, in het Logement **de Moriaan**, te *Maassluis*, ten overstaan van den Notaris *L. D. J. REESER* aldaar, van:

Het BUITENGOED

BUITENRUST,

met HEERENHUIZING, SCHUREN, KOE- en PAARDENSTALLING, DORSCHVLOER, TUIN, BOOMGAARD, ERF, WERF, BOUW- en WEILAND, te zamen groot 4 B. 67 R. 78 E., alles in **Nieuw Rozenburg**, gemeente *Rozenburg.*

Te aanvaarden 1 November 1859.

Nadere informatie ten Kantore van genoemden Notaris *REESER.*

Openbare Vrijwillige
VERKOOPING.

De Notarissen *SCHADEE, KLEY en BURGER*, residerende te Rotterdam, zijn voornemens om op MORGEN den 1 Junij 1859, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis aldaar, te veilen en te verkoopen:

Een hecht en sterk **HUIS, PAKHUIS** en **ERVE**, staande en gelegen aan de westzijde van de Tweede Lombardstraat en strekkende tot achter aan de Rotte, te Rotterdam, wijk 8, n.° 177, Kadaster sectie K, n.° 514.

Grondlasten *f* 35.32. Recognitie *f* 3.

Zijnde dit Pand in eigen gebruik.

Het te Veilene is nog HEDEN en MORGEN van des voormiddags 11 tot des namiddags ten 3 ure, voor ieder te zien, op vertoon van een Permissiebiljet, af te geven door de voornoemde Notarissen, ten wier Kantore inmiddels nadere inlichtingen te bekomen zijn.

Openbare Vrijwillige
VERKOOPING.

De Notarissen *DALEN en LAMBERT*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, die daartoe door de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam zijn gemagtigd, zijn van meening om op MORGEN den 1 Junij 1859, des namiddags ten 5 ure, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, in het openbaar te Veilen en te Verkoopen:

N.° 1. Een hecht, sterk, welbetimmerd **HUIS, BOVENHUIS** en **ERVE**, staande en gelegen aan de Delftschevaart te Rotterdam en achter uitkomende in de Verlaatstraat aldaar, wijk 6, n.° 330, Kadaster sectie K, n.° 1007.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1859 op *f* 40.73.

Zijnde het Benedenhuis verhuurd tot 1 Mei 1860 voor *f* 175 's jaars en het Bovenhuis in eigen gebruik en te aanvaarden den 1 Julij 1859, of eerder.

N.° 2. Een hecht, sterk, goed betimmerd **HUIS**, met BOVENWONINGEN, KELDER en **ERVE**, staande en gelegen aan de Delftschevaart, op den zuidhoek van de Bagijnenstraat, te Rotterdam, wijk 7, n.° 341, Kadaster sectie K, n.° 1196.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1859 op *f* 56.95.

Verhuurd in 6 Percelen, per 3 maanden, per maand en per week, te zamen voor *f* 471.16 's jaars.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van de Notarissen *DALEN en LAMBERT*, aan de Zuidblaak, en *VAN DER VEN en VAN BIJLERT*, aan de Hoogstraat, te Rotterdam.

De te veilen Panden kunnen nog HEDEN en MORGEN worden bezigtigd, van des voormiddags ten 10 tot des namiddags ten 3 ure, mits men, wat het Perceel N.° 1 aangaat, voorzien zij van een Permissiebiljet, door een der voornoemde Notarissen afgegeven.

Openbare Vrijwillige
VERKOOPING.

De Notarissen *DALEN en LAMBERT*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, die daartoe door de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam zijn gemagtigd, zijn van meening om op Woensdag den 8 Junij 1859, des namiddags ten 5 ure, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, in het openbaar te Veilen en te Verkoopen:

Een hecht, sterk, weldoortimmerd **WINKELHUIS**, met BOVENWONINGEN en **ERVE**, staande en gelegen aan de oostzijde van de Oost-Molenstraat te Rotterdam, wijk 12, n.° 319, Kadaster sectie N, n.° 470.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1859 op ... *f* 52.09.

Verhuurd: het Benedenhuis tot 1 Augustus 1860 en de Bovenwoningen in 4 Percelen per 3 maanden, per maand en per week, te zamen voor *f* 524.40 's jaars.

Het te veilen Pand zal kunnen worden bezigtigd twee dagen vóór en op den dag der veiling, van des voormiddags ten 10 tot des namiddags 3 ure, mits men voorzien zij van een Permissiebiljet, door een der voornoemde Notarissen afgegeven, te wier Kantore aan de Zuidblaak te Rotterdam, inmiddels nadere informatien zijn te bekomen.

Openbare Verkooping,

aan de **Brienenswaard**, Eiland *Tiengemeeten*, Gemeente *Goudswaard*, op Woensdag 8 Junij 1859, 's middags 12 ure, ten overstaan van den te Klaaswaal gevestigden Notaris *J. L. LOS*, van

65 Bunders KLAVER- en 10 Bunders GRAS-GEWAS, uitmuntend te Velde staande op genoemden Brienenswaard, gelegen in het Haringvliet, tusschen het Overmaassche en Flacquée. In Percelen. Om éénmaal te Hooijen.

De Verkooping geschiedt op **dag van betaling**, mits solide Borgen stellende of voldoende Certificaten van gegoedheid overleggende.

Informatien zijn te bekomen bij de Heeren VAN HAAFTEN en VISSER, te *Sliedrecht*, en ten Kantore van voornoemden Notaris, terwijl de Aanwijzing telken dage op den Polder gedaan zal worden.

Het WINKELHUIS en ERVE,

aan de zuidzijde van de Hoogstraat te Rotterdam, op den 25 Mei laatstleden door de Notarissen SANDERS en PAATS en VAN DER HOOP en REEPMAKER geveild, zal op MORGEN den 1 Junij 1859, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis aldaar worden **Afgeslagen.**

Bij *MENSING & DE KONING*, te Rotterdam, is gedrukt en alom te bekomen:

Toelichting der Bepalingen

VAN DE

ZENDINGS-VEREENIGING

te ROTTERDAM,

uitgesproken in haren eersten openbaren BIDSTOND den 7 April 1859.

Prijs 25 Cents.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

van DINGSDAG 31 Mei 1859, N.° 129.

BINNENLAND.

'sGRAVENHAGE den 30 Mei.

HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik hebben gisteren ochtend de godsdienstoefening in de Duitsche kerk, onder gehoor van ds. Kögel, bijgewoond.

— De termijn tot oplevering van het nieuwe gebouw, bestemd voor het Departement van Kolonien (waarvan de aanbesteding den 1 junij zal plaats hebben), is met drie maanden verlengd, en dus gesteld op 16 maanden.

— Heden heeft ten Raadhuize de aanbesteding plaats gehad van het afbreken enz. van het huis, vroeger bewoond door den Prins de Chimay en later door den heer de Visscher in de Casernestraat. Het is afgemijnd door den heer J. M. Linnenwever alhier, voor de som van *f* 2975.

— Heden had aan het Provinciaal Gouvernement van Zuidholland plaats de aanbesteding van het doen van bezinkingswerken aan dam n°. 3, zijnde een der 25 besteende rijzendammen, liggende op het strand aan de noordzijde van Goedereede; welk werk is aangenomen door den heer C. Schadelée te Ouddorpe, voor de som van *f* 6297.

— Heden ochtend is een detachement dragonders van het 3de regement, onder kommando van den 1sten luitenant jhr. P. E. van de Merwede en Quarles van Ufford, van hier naar Breda vertrokken, tot het bijwonen der oefeningen van de kadetten.

— Het assaut, jl. zaturdag avond alhier gegeven door een dertigtal meesters, onder de leiding van den heer Göbel, ten behoeve der weduwe van een verdienstelijk onderofficier der schutterij, werd door een talrijk en aanzienlijk publiek bijgewoond. Herhaalde blijken van goedkeuring verwierven de deelnemenden voor de juiste uitvoering der verschillende partijen. Men verneemt dat de zuivere opbrengst voor de weduwe ruim *f* 200 zal bedragen, hebbende de heeren Switzar en Goldsmid belangeloos de zaal en de verlichting geschonken. Ook het muziekkorps van het 3de reg. dragonders heeft met de meeste bereidwilligheid dien avond hare diensten gepresteerd.

— De Arrondissements-Regtbank alhier heeft heden de jeugdige dienstbode, die zich had schuldig gemaakt aan onderscheidene diefstallen ten huize harer meesteres bij wie zij voor loon in dienst was, ten nadeele van den daar inwonenden Graaf van Heiden Reinestein, veroordeeld tot eene gevangenisstraf van twee jaren. Ook de persoon van A. Zuiderland, modelmaker aan de fabriek van de heeren Enthoven, is door de Regtbank tot een jaar gevangenisstraf verwezen, voor het plegen van diefstal van onderscheiden koperen voorwerpen, tijdens hij aldaar voor vast loon in dienst was.

— Op voorstel van den geneesheer bij de gemeente zeebad-inrigting te Scheveningen, zal het badsaizoen geopend worden op dingsdag 14 junij aanstaande.

— Jl. zaturdag heeft de te Delft nieuw gebouwde gondelschuit, bestemd voor de dienst tusschen 's Gravenhage en Scheveningen, een proefvaart gedaan naar Rotterdam. Die proef heeft volkomen aan de verwachting beantwoord, en het oordeel van bevoegde deskundigen zwaait den meesten lof toe aan den kundigen scheepsbouwmeester, den heer C. van Eyk te Delft. Het vaartuig, dat den naam draagt van *Burgemeester Copes van Cattenburch*, den ontwerper van het Scheveningsche kanaal, is van ligten en ranken vorm, met twee roeren, zoodat het niet behoeft te wenden, met kunstig beeldhouw- en snijwerk versierd en wat het inwendige betreft zeer comfortabel ingerigt; kortom de ontwerpers, de schippers Dingemans, de Groot en Stolk, door het gemeentebestuur van 's Gravenhage op de meest welwillende wijze behulpzaam geweest, hebben kosten noch moeite gespaard om hetzelve aan al de eischen des tijds te laten voldoen. Morgen (dingsdag), des namiddags ten 2 ure, zal er in tegenwoordigheid van het gemeentebestuur eene proefvaart worden gedaan naar Scheveningen, die bij welslagen, waaraan men niet twijfelt, zal worden gevolgd door de openstelling van de dienst voor het publiek, op aanstaanden donderdag (Hemelvaartdag). Dit veer, tusschen de residentie en het bloeijende Scheveningen, zal voorzeker dezen zomer, bij het aangename en min kostbare van het vervoer, ook aan dat gedeelte der gemeente weder een druk vertier geven.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Maandag 30 Mei.

In deze zitting zijn ingekomen missives van de heeren van Swinderen en Blankenheym, kennis gevende, dat zij verhinderd werden de Vergadering bij te wonen. De Voorzitter deelt mede, dat door de afdeelingen benoemd zijn tot voorzitters de heeren van Beeck Vollenhoven, van Rijckevorsel, Blankenheym en Borski en tot onder-voorzitters de heeren van Heeckeren van Wassenaer, Tonckens, van Nispen van Pannerden en van Aylva van Pallandt. Tot rapporteurs zijn benoemd over de volgende wetsontwerpen: 1°. tot eindregeling der zaken van de Maatschappij van Weldadigheid en tot verhooging van het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1859, de heeren van Beeck Vollenhoven, van der Lecq de Clercq, van Nispen van Pannerden en Cost Jordens; 2°, betrekkelijk het koopen van militaire kleedingstukken enz., en tot goedkeuring eener overeenkomst met den polder Oud Herkingen, de heeren Huydecoper van Maarsseveen, Tonckens, van Wessem en van Aylva van Pallandt; 3°, tot afstand van het Planetarium van J. Eysinga te Franeker, en tot het verleenen van naturalisatie aan acht daarbij vermelde personen, de heeren Huydecoper van Maarsseveen, Tonckens, Beerenbroek en van Aylva van Pallandt. De Commissien van rapporteurs zijn gereed met hare verslagen op de wetsontwerpen sub 2 en 3 hiervoren vermeld. De Voorzitter stelt voor en de Vergadering vereenigt zich daarmede, die stukken te doen drukken en ronddeelen en de openbare discussie daarover te houden op aanstaanden woensdag des namiddags ten één ure. De huishoudelijke commissie heeft eene voordragt opgemaakt, voor de huishoudelijke behoeften benoodigd in 1859. Ter griffie nedergelegd ter kennisneming voor de leden en bepaald dat woensdag na afloop der aan de orde gestelde werkzaamheden tot de vaststelling dier voordragt zal worden overgegaan.

Daarna is de Vergadering gescheiden.

In de Eerste Kamer hebben de wetsontwerpen tot goedkeuring eener overeenkomst met den polder Herkingen en tot afstand van het Planetarium van J. Eysinga te Franeker, tot geene bedenkingen aanleiding gegeven. Bij het onderzoek van de wet op het koopen, te pand geven enz. van militaire kleedingstukken, heeft de Kamer verklaard, die wet met genoegen ontvangen te hebben, ofschoon sommige leden daartegen eenige bedenkingen van zeer ondergeschikten aard hebben aangevoerd.

Tweede Kamer.

Zitting van Maandag 30 Mei.

De Tweede Kamer hield insgelijks heden middag ten drie ure eene korte zitting.

Tot rapporteurs zijn benoemd over de volgende wetsontwerpen: 1°, tot het verleenen van naturalisatie de heeren van Voorthuyzen, Kingma, Dirks, Hoekwater en de Poorter; 2°, tot het pensioneren van loodsen enz. de heeren van Voorthuyzen, van Franck, Olivier, Gevers Deynoot en Hoynck van Papendrecht; 3°, tot het doen van verstrekkingen voor 1858 en 1859, Departement van Oorlog, de heeren van Heukelom, Slicher, Dirks, Hugenholtz en Storm; 4°, tot onteigening van gronden voor den aanleg van eene haven te Zwartewaal, de heeren van Heukelom, Wijbenga, van Heiden Reinestein, Poortman en Reinders. Het eindverslag is ter tafel gebragt omtrent de wetsontwerpen betrekkelijk het marschvaardig stellen van het Bondscontingent, zijnde de discussie daarover bepaald op morgen ochtend ten 11 ure. De huishoudelijke commissie heeft ingezonden de raming der noodige uitgaven voor 1860. — Nadat de heeren van Lynden en Begram een aantal rapporten hadden uitgebragt op bij de Kamer ingekomen adressen, is de Vergadering gescheiden tot morgen ochtend ten 11 ure.

Heden hebben de afdeelingen der Tweede Kamer zich bezig gehouden met het onderzoeken van de wetsontwerpen: tot naturalisatie van J. Erkelens en 11 anderen; betrekkelijk het verleenen van pensioen aan loodsen voor zeeschepen en het verleenen van onderstand aan loodsen: tot vaststelling van uitgaven wegens verstrekkingen door het Departement van oorlog, dienst 1858 en 1859, en tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg van eene nieuwe haven te Zwartewaal.

Wetsontwerpen betrekkelijk het in marschvaardigen toestand brengen van het Limburgsche Bondscontingent.

Heden avond is het eindverslag bekend geworden nopens deze ontwerpen. Na hetgeen wij reeds hebben medegedeeld nopens het nader in de afdeelingen gehouden onderzoek kunnen wij volstaan met het volgende uit dit stuk aan te stippen.

Bij de nadere overweging in de afdeelingen der Tweede Kamer van de beide wetsontwerpen heeft men zich op nieuw doordrongen getoond van de bezwaren en moeijelijkheden, aan de vervulling der op Limburg drukkende verpligting verknocht. Men kon daarbij den wensch niet onderdrukken, dat op het eerste gunstige tijdstip ijverige pogingen te werk wierden gesteld om den band los te maken, die Limburg, of liever het grootste deel dier provincie, aan den Duitschen Bond verbindt. Door enkele leden werd bij de behandeling van dit punt beweerd, dat de verbindtenis, waarvan hier sprake is, en welker vervulling, althans wat de levering van manschap betreft, volgens de tegenwoordige voordragt, uitsluitend op Limburg drukken zou, eigenlijk is eene algemeene Nederlandsche verbindtenis. Even als tot nu toe de bijdragen aan de Duitsche Bondskassen voor Limburg uit de Nederlandsche schatkist zijn gekweten, behoorde, naar dit gevoelen, ook de levering van manschap door Nederland te worden gedaan. Men beriep zich daarbij op het feit, dat het de Koning der Nederlanden is, die bij de Bondsvergadering Limburg vertegenwoordigt of laat vertegenwoordigen. De overgroote meerderheid echter achtte deze stelling onhoudbaar. Zij strijdt met den aard der hier bedoelde verpligting, die alleen op de bevolking van een in het Duitsche Verbond opgenomen gebied rusten kan; met geest en letter der gesloten verdragen en met het voorbehoud van art. 1 der Grondwet, volgens hetwelk geen ander deel van het Koningrijk der Nederlanden betrekkingen heeft tot het Duitsche Verbond, dan het daar omschreven deel van Limburg. De Nederlandsche wetgeving heeft sedert eene reeks van jaren bij onderscheidene gelegenheden getoond de zaak alzoo in te zien, die trouwens geene andere opvatting toelaat. De bloote herinnering van het oordeel, in der tijd van wege de Kamer over het in 1855 met Nassau gesloten tractaat wegens het Limburgsch Bondscontingent uitgesproken, schijnt genoegzaam om dit punt boven allen twijfel te stellen. Maar ofschoon de meerderheid het alzoo onmogelijk acht, dat ooit een niet-Limburgsch milicien tot de dienst bij een Duitsch Bondscontingent te verpligten zou zijn, was die meerderheid er zeer ver af, op Limburg, uit hoofde der betrekkingen tot den Duitschen Bond, zwaardere lasten te willen doen drukken dan volstrekt onvermijdelijk is. Ten bewijze van die gezindheid strekt, dat Nederland zich de voorziening getroost in de kosten van het marschvaardig maken van het Bondscontingent, en zelfs niet voor eene tijdelijke opoffering van een deel van het Nederlandsch leger terugdeinst, opdat aan eene verpligting kunne worden voldaan, over welker bestaan men zich beklaagt.

Eenigzins in verband met het voorafgaande werd het bezwaar geopperd, dat van het thans marschvaardig te maken Bondscontingent, onder mogelijke omstandigheden, diensten te vergen waren, strijdig met de bestemming door de Grondwet en de speciale wetten op de militie aan die gewapende magt toegekend. — Ook deze bedenking werd van de zijde der overgroote meerderheid met een beroep op art. 1 der Grondwet beantwoord. Indien aan de Limburgsche miliciens uitgebreider en bezwarender verpligtingen kunnen worden opgelegd dan aan de Nederlandsche miliciens in 't algemeen, is dit mede een onvermijdelijk gevolg van de betrekkingen van Limburg met het Duitsche Verbond. Dan alleen zou zeer zeker in strijd met de Grondwet en met de speciale wetten op de militie worden gehandeld, wanneer niet-Limburgsche miliciens bij het Bondscontingent wierden ingelijfd. Neemt men de verpligting van Limburg tot het stellen van het Bondscontingent aan — eene verpligting, waaraan tot nu toe niemand had getwijfeld, — dan zal daaraan wel onmogelijk anders dan door de ligting van miliciens uit de bevolking van dat gedeelte des Rijks te voldoen zijn.

Terwijl men verklaarde, met belangstelling kennis te hebben genomen van de inlichtingen, thans door de Regering omtrent de krijgsinrigting van het Duitsche Verbond en de speciale verpligtingen van Limburg medegedeeld, heeft het bevreemd, in de Memorie van beantwoording te lezen, dat het te dezer zake in het Voorloopig Verslag gedaan beklag niet als in allen opzigte gegrond kon worden erkend. Uit de mededeeling der Regering zelve blijkt, dat de Kamer thans inzage van stukken erlangd en inlichtingen bekomen heeft, die voor haar geheel nieuw moesten zijn, en die de leden zich op geene andere wijze konden verschaffen. Wat daarvan zij, bij het inzien der Kriegsverfassung van 1855 en hetgeen daartoe behoort, heeft het de aandacht getrokken, dat de dienstpligten, die de Bond oplegt, in onderscheidene opzigten afwijken van hetgeen volgens onze Grondwet van in de militie ingelijfde lotelingen gevergd kan worden.

Het besluit der Duitsche Bondsvergadering van den 23 april dezes jaars, hetwelk tot de thans behandelde Regeringsvoordragt aanleiding heeft gegeven, legt geene andere verpligting op dan het in *Kriegsbereitschaft* stellen of marschvaardig maken der *hoofdcontingenten* van de verschillende Bondsstaten. In eenige der afdeelingen vond men daarin aanleiding tot den twijfel, of het marschvaardig maken van het *reserve-contingent* thans wel reeds onvermijdelijk gevorderd wordt.

Aangenomen dat ook deze laatste bedenking uit den weg is te ruimen, blijft het voor vele leden een zeer groot bezwaar, dat de Regering zich niet vergenoegt met het aanvragen der gelden, voor het in marschvaardigen staat brengen van het contingent benoodigd, maar ook nu reeds de kosten in rekening brengt, in geval van het mobiel verklaren en het oprukken naar vreemden bodem gevorderd.

Terwijl de Memorie van beantwoording de gedane vragen wegens de officieren bij het kavalerie-regement, dat als Bondscontingent is aangewezen, vrij volledig oplost, heeft men daarin te vergeefs naar eenig antwoord gezocht op den wenk wegens de moeijelijke positie waarin die officieren zouden kunnen worden gebragt.

Wetsontwerp wegens verstrekkingen.

Uit het wetsontwerp tot vaststelling van uitgaven wegens verstrekkingen door het Departement van Oorlog, dienst 1858 en 1859, blijkt dat die uitgaven zijn vastgesteld tot een gezamenlijk bedrag van *f* 183.777. 18½, als: dienst 1858, materieel der artillerie en draagbare wapenen *f* 6238. 09. Dienst 1859. Geneeskundige dienst *f* 57,165. 47, materieel der artillerie en draagbare wapenen *f* 120,373. 62½.

Wetsontwerp betrekkelijk eene nieuwe haven te Zwartewaal.

Blijkens de Memorie van toelichting, behoorende bij het wetsontwerp tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg eener nieuwe haven te Zwartewaal, zijn de kosten van dat werk geraamd op ruim *f* 18,000, en zullen die worden gedragen voor een derde door de provincie, voor een derde door den Staat. Volgens het plan van aanleg der nieuwe haven strekt deze zich, over eene lengte van 375 el, in eene regte lijn naar de Nieuwe Maas uit, en heeft zij bij eene breedte van 20 el eene diepte van 4 el, waardoor voldoende ruimte zal worden verkregen ook voor de grootste visschersschepen om met laag water binnen te varen en bij hoog water te kunnen wisselen.

ROTTERDAM den 30 Mei.

Den 19den der volgende maand zal alhier aan boord van het schip Amerika, gezagvoerder J. T. Meermans, embarkeren een detachement militairen, sterk 60 man, om naar Suriname te worden overgebragt. Het kommando zal gevoerd worden door den 1sten luitenant van het wapen der artillerie H. A. Schneider van Greyffenswert, en onder medegeleide van de 2de luitenants der infanterie F. G. Otterbein en J. S. W. Gravenhorst.

Gisteren nacht omstreeks half één ure is aan de Noordblaak, bij het scheppen van een emmer water aan den watertrap, in het water gevallen eene 18jarige dienstmeid, genaamd G. v. M., welke eenige oogenblikken daarna is opgehaald en, niettegenstaande de onmiddellijk aangewende geneeskundige hulp, niet in het leven is kunnen worden teruggeroepen.

Het heeft Z. M. behaagd: 1°, den heer mr. L. W. C. Keuchenius, laatstelijk raadsheer in het Hoog Geregtshof van Ned. Indië, met den 1 junij 1859 eervol te ontheffen van de waarneming der functien van secretaris-generaal bij het Departement van Kolonien, met bepaling dat hij voorloopig bij dat Departement werkzaam zal blijven; 2°, den heer mr. J. Loudon, laatstelijk referendaris ter algemeene secretarie van Ned. Indië, thans werkzaam bij het Departement van Kolonien, met den 1 junij 1859 te belasten met de waarneming der functiën van secretaris-generaal bij dat Departement; 3°, den heer G. S. de Veer, laatstelijk gouvernements-secretaris der kolonie Suriname, met den 1 junij 1859, eervol te ontheffen van de waarneming der functiën van referendaris bij het Departement van Koloniën, en hem te benoemen tot staatsraad in buitengewone dienst, om zitting te nemen in den Raad van State; 4°, den heer jonkh. I. J. Rammelman Elsevier jr., oud-gouverneur van Curaçao en onderhoorigheden, met den 1 junij 1859 te benoemen tot adviseur voor het Departement van Koloniën, en te stellen aan het hoofd der afdeeling West-Indische zaken; 5°, den heer P. L. de Munnick, agent van het Departement van Koloniën te Amsterdam, tijdelijk eervol uit 's Lands dienst te ontslaan, onder toekenning van wachtgeld, ingaande op 1 julij 1859; 6°, den heer H. Gimberg van der Hoeven, hoofdcommies bij het Departement van Koloniën, met ingang van den 1 julij 1859 te benoemen tot agent van dat Departement te Amsterdam; 7°, te bevorderen bij het Departement van Koloniën: tot referendaris, den hoofdcommies A. A. de Meijier; tot hoofdcommies, den commies J. O. Boogaard; tot commiezen, de adjunct-commiezen G. A. Buys, J. C. M. Werner en H. A. Elias; tot adjunct-commiezen, de eerste klerken A. Mondt, H. P. J. Sadee, A. C. de Meijier, M. J. A. A. Sturenberg, den tweeden klerk W. P. Bangert en de geëmploijeerden W. C. Pontier en P. J. Bouwmeester, en 8°, te benoemen tot adjunct-commiezen mr. W. A. P. Verkerk Pistorius, advocaat bij den Hoogen Raad der Nederlanden, en A. P. Obermeijer, laatstelijk klerk bij het werk der kopermunting te Amsterdam.

Bij Koninklijk besluit zijn de heeren mr. J. van Eeghen Pz., te Amsterdam, mr. G. A. de Meester, te Harderwijk, en A. P. van Stolk, te Rotterdam, wier diensttijd als leden van het collegie voor de zeevisscherijen met den 1 junij 1859 eindigt, op nieuw als zoodanig benoemd.

Bij Koninklijk besluit is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Ezinge c. a. de heer A. H. van Andel, adjunct-commies bij het Departement van Finantien.

Z. M. heeft goedgevonden: den 1sten officier van gezondheid der 1ste klasse dr. C. Gobée, dienstdoende bij het garnizoen te Amsterdam, op zijne aanvrage, op grond van ligchaamsgebreken, op pensioen te stellen, en het bedrag van dat pensioen, te bepalen op *f* 1500, en te benoemen: bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt: tot eersten officier van gezondheid der 1ste klasse, den eersten officier van gezondheid der 2de klasse J. J. Sas, en tot eersten officier van gezondheid der 2de klasse, den officier van gezondheid der 1ste klasse L. F. Persille, beiden van gemeld personeel.

— In eene gisteren te Leyden gehouden vergadering van de commissie uit het studentenkorps voor de te houden maskerade in 1860 is, naar wij vernemen, bepaald, dat zij bestaan zal in eene voorstelling van den intogt van Philips van Anjou binnen Antwerpen op den 19 februarij 1582.

— Tot doctor in de beide regten werd heden aan de Leydsche Hoogeschool bevorderd de heer A. J. A. Baud, van het eiland Java, met theses.

— Gisteren ochtend, in de godsdienstoefening in de Nieuwekerk te Delft, is eene vrouw door eene beroerte getroffen en op de plaats zelve onmiddellijk dood gebleven.

— Op het laatst dezer maand zal de cursus eindigen welke te Delft sedert 1 januarij jl. bij den geweerwinkel der artillerie-, stapel- en constructie-magazijnen is gehouden, ten einde eenige officieren van het wapen der infanterie in de kennis der wapenen te oefenen. Deze officieren zullen alsdan naar hunne respectiv[e] garnizoensplaatsen vertrekken. Voorloopig zal geen nieuwe cursus bij den geweerwinkel gehouden worden.

— Uit Vlaardingen wordt gemeld dat door een subsidie van *f* 3500 van het Gouvernement en eene bijdrage, welke de reeders op enkele uitzonderingen n[a] hebben aangenomen te voldoen, het weder mogelij[k] is geworden de haringvloot van een hospitaalschi[p] als naar gewoonte te doen vergezellen. De daarto[e] benoemde commissie is met hare werkzaamhede[n] bezig en heeft reeds den kapitein over het ree[ds] aangenomen vaartuig aangesteld.

— Bij het eergisteren gewoed hebbend onweder [is] de bliksem geslagen in eene schuur belendende aa[n] het huis van W. Verhagen te Oud-Beijerland, welk[e] schuur in korten tijd is afgebrand. Nog op twe[e] andere plaatsen aldaar is de bliksem ingeslagen zond[er] echter brand te veroorzaken. — Te Oosterhout sloe[g] de bliksem op de Zandheuvel, in eene met riet g[e]dekte schuur, welke, met een gedeelte van het daar aanwezige hout, geheel is vernield. De schade wor[dt] op ongeveer *f* 1000 begroot. — Te Roozendaal we[rd] een arbeider, die op het veld zich onder een boo[m] trachtte te verschuilen, door den bliksem gedood, d[ie] aan de haven in twee huizen is ingeslagen, zond[er] brand te veroorzaken. In een dier huizen bevond[en] zich slechts twee jonge kinderen, die men gehe[el] bewusteloos vond; men hoopte ze echter in het lev[en] te behouden.

— Ook in de Langstraat heeft laatstleden zaturd[ag] middag een zwaar onweder, van zeer sterken reg[en] vergezeld, gewoed, echter zonder, zoo ver onze b[e]rigten luiden, onheilen te veroorzaken.

— Gedurende de drie eerste maanden van [dit] jaar heeft het vervoer van vracht- en koopmansgoeder[en] in het binnenverkeer langs den Rhijn-spoorweg 5,839,0.. Ned. ℔ bedragen. Het gewigt der goederen na[ar] en van Duitschland vervoerd bedroeg 5,468,7.. Ned. ℔. In de maand april jl. zijn langs dien w[eg] vervoerd 3.753.432 Ned. ℔ en bedroeg de opbreng[st] *f* 14,619.50. Onder de laatste cijfers zijn niet begrep[en] de op doorgaande geleibrieven van en naar de st[a]tions van de Keulen-Mindener en Aken-Dusseldo[rf-] Ruhrorter spoorwegen regtstreeks verzonden goedere[n] globaal bedragende 1,500,000 Ned. ℔, *f* 5800, no[ch] die van en voor de stations van den Hollandsc[h-] Belgischen spoorweg bedragende globaal 190,0.. Ned. ℔, *f* 1000. In dezelfde maand des vorig[en] jaars zijn vervoerd 5,633,511 Ned. ℔, en bedroeg [de] opbrengst *f* 24.043.64.

— Ll. donderdag is aan de localen van het p[ro]vinciaal bestuur te Haarlem aanbesteed het mak[en] van eenen rijweg door een gedeelte van de gemee[nte] Oostzaan, met een zijtak langs het weerpad naar d[en] zeedijk, aansluitende bij den overtoom aan den w[eg] naar Zaandam, alsmede de verbetering van het voet[pad] door de zoogenaamde Haal, een en ander met ... driejarig onderhoud daarvan tot 31 october 1862. [Min]minste inschrijver was de heer G. Lak te Sliedrec[ht] voor *f* 77,900.

— Eergisteren heeft in de Noorderkerk te Amsterd[am] op eenvoudige wijze de begrafenisplegtigheid pla[ats] gehad van den hoogleeraar J. van Gilse. Het ... werd van het sterfhuis af gevolgd door de studen[ten] van het seminarium der Doopsgezinden, die hun

beminden leeraar door de kerk naar het graf droegen. Daarop volgden de betrekkingen van den overledene. de hoogleeraren J. Muller en S. Hoekstra, de beide senaten, die van het Amsterdamsche studentenkorps en die van het studentenkorps M. O. D. U. S., terwijl heeren curatoren en professoren van het athenaeum en een groot aantal studenten van alle faculteiten insgelijks aanwezig waren. Voor dat de kist in de groeve werd nedergelaten, hield prof. Hoekstra, van al de aanwezigen omringd, eene korte maar indrukwekkende toespraak. Hierna voerde de heer Ballot, uit naam van zijne medestudenten aan het seminarium, het woord. Onder het spelen der melodie van het Evang. gezang: „Stille rustplaats van Gods dooden," enz. werd daarna de kist in de groeve nedergelaten, waarna de talrijke vergadering, zigtbaar aangedaan, het kerkgebouw verliet.

— Aangaande de op handen zijnde tentoonstelling van prov. nijverheid en kunst in Noordholland verneemt men dat het stedelijk bestuur van Amsterdam welwillend een gedeelte der Plantaadje heeft afgestaan om daar een gebouw te plaatsen, zoodat met de zalen van het Parkgebouw over eene ruimte van p. m. 1400 vierkante Ned. ellen kan beschikt worden, die met inachtneming van genoegzamen doorgang, alle, zullen gevuld worden met Noordhollands industriëlen; ook de nieuwe gemeente Haarlemmermeer zal daar niet onaanzienlijk vertegenwoordigd worden. Uit 37 plaatsen in de provincie zijn inzendingen toegezegd, en wel ongeveer 250 uit Amsterdam, 45 uit Haarlem, 25 uit Hoorn, 20 uit Purmerende. 14 uit Hilversum, 30 uit de Zaanstreek enz., zoodat het getal inzenders ruim 450 zal bedragen.

— De wis- en natuurkundige afdeeling van de Konink. Academie van Wetenschappen hield eergisteren te Amsterdam eene gewone vergadering. Na de gewone opname van het proces-verbaal der vorige vergadering en de mededeeling van brieven en stukken, werden in deze zitting verslagen uitgebragt door de heeren van Gogh en Buys Ballot over de door den heer Stamkart aangeboden verhandeling over „de theorie van het intensiteits-kompas en het gebruik van dat kompas op ijzeren en houten schepen;" door de heeren Vrolik en Schroeder van der Kolk over de door den heer van der Hoeven aangeboden ontleedkundige verhandeling van den heer van Campen. Beiden zullen worden opgenomen in de werken der Academie; het laatste echter, om finantiële bezuiniging, met weglating van een deel der afbeeldingen, welke minder nieuw of noodig zijn te achten. De heer E. van der Ven te Leyden heeft eene nadere verhandeling ingezonden „over de jaarlijksche aberratie van het licht uit de undulatie-theorie verklaard." Het verslag op dit onderwerp werd aangehouden. Alsnu leverde de heer G. J. Mulder eene wetenschappelijke bijdrage: over potassium en soda, in hun onderling verschil, en in verband tot het leven, zoowel het anorganische, het mineraalrijk, als het organische, van planten en dieren. De heer Donders gaf hierbij eene opmerking tot bevestiging van het aangevoerde. Daarna gaf de heer Buys Ballot eene bijdrage over: de warmtewisseling in onzen dampkring door de maan te weeg gebragt. De heeren Vrolik en Schroeder van der Kolk deden op dit onderwerp eenige vragen aan den heer Buys Ballot. Vervolgens werd door den secretaris voorgelezen eene korte bijdrage van den heer Pruys van der Hoeven over: „de statistiek en hare toepassing op de geneeskunst." De heer Staring bood der afdeeling eene brochure aan. De heer Donders deed eene korte mededeeling betrekkelijk de physiologie van het gezigt. Hierna werd de Vergadering gesloten.

— Naar men verneemt moet aan boord van het ll. vrijdag te Nieuwe Diep binnengekomen Amerik. barkschip Mauntaineer, kapitein Wilson, eene vreeselijke misdaad zijn gepleegd. Een man der equipage moet door vier zijner makkers met messteken van het leven zijn beroofd. Bij aankomst aldaar zijn vier der schepelingen terstond in verzekerde bewaring genomen.

— Ll. woensdag zijn uit de Lutine weder met den duiker-toestel opgevischt 70 Spaansche matten; men heeft eene voor de visscherij zeer nadeelige zandophooping ontdekt op de plaats alwaar men tot nu toe zoovele gouden en zilveren munten heeft gevonden.

— Door dijkgraaf en heemraden der drie Waterlandsche Meeren is te Broek in Waterland publiek aanbesteed het vernieuwen en driejarig onderhoud van vijf watermolens enz.; welk werk is aangenomen door den heer C. Cras te Monnickendam, voor *f* 11,500.

— Ll. vrijdag heeft te Purmerend de aanbesteding plaats gehad van eene nieuwe ijzeren horizontaal-draaijende brug, over de Wheere aldaar. Aan de heeren G. J. Wispelwey en Co., te Zwolle, is het benoodigde ijzerwerk gegund voor de som van *f* 4170; het metselwerk is voor *f* 3308 aangenomen door den aannemer J. Roog aldaar.

— Ll. woensdag is aan de Utrechtsche Hoogeschool. na het afleggen van openbaar examen, bevorderd tot doctor in de geneeskunde de heer C. N. Rompel, van Leeuwarden, gepromoveerd doctor in de genees-, heel- en verloskunde aan de Hoogeschool te Leuven.

— Men schrijft uit Ossendrecht, dat aldaar eene plek gronds in den polder, op 10 minuten van de Schelde, eensklaps is ingezakt tot op eene diepte van 20 voet. De diepte is vol water geschoten en toen men daarin peilde, bevond men dat men op planken stiet. De rede van dit verschijnsel is tot nog toe onbekend. Welligt is daar vroeger eene sluis geweest, of mogelijk was het daar water, waarin een schip gezonken is, waarvan men nu nog overblijfsels vindt.

— De laatste prijzen der volgende levensmiddelen te Waalwijk waren: 1 Ned. mud tarwe *f* 8 a *f* 9; 1 mud rogge *f* 6 a *f* 7; 2 pond roggebrood 16 cents; 1 pond boter 60 a 70 cents; 1 pond vleesch 50 cents; 1 pond spek 60 cents; 1 mud aardappelen *f* 1 a *f* 1.25.

— Sedert eenige dagen is te Breda vereenigd de commissie van inspectie over het militair onderwijs, bestaande uit de luit.-generaal Nepveu, Duycker en jonkh. Storm de Grave, de generaals-majoor jonkh. Singendonck en Gey van Pittius. — Maandag morgen werden de heeren officieren en beambten der Koninklijke Militaire Akademie door den gouverneur aan de commissie voorgesteld, waarna door laatstgenoemde het korps kadetten in oogenschouw werd genomen, door welke verschillende wapenoefeningen en bewegingen met groote juistheid werden uitgevoerd en vervolgens inspectie gehouden over de gebouwen en bijzondere afdeelingen der inrigting. — Dingsdag heeft de commissie onderscheidene leerzalen bezocht en is tegenwoordig geweest bij de lessen, die aldaar worden gegeven.

— Dr. Bierens de Haan, te Deventer, is door de Keizerlijke Russische Akademie van wetenschappen te Kasan tot corresponderend lid benoemd.

— De goedgekeurde bestekken zijn bij de Koevordsche Kanaal-Maatschappij ingekomen, zoodat in het begin der volgende maand met de graving een aanvang zal worden gemaakt.

— Tot docent in de nieuwe talen en letterkunde aan het stedelijk gymnasium te Leeuwarden is benoemd de heer D. Gerth van Wijk, kandidaat in de letteren enz. te Utrecht.

Kunstnieuws.

Het Concert, door de Liedertafel *Rotte's Mannenkoor* en den heer D. Goudswaard gemeenschappelijk te geven, ten voordeele van de nagelaten betrekkingen der bemanning van het schip Australië, zal, gelijk uit de in ons vorig N.° opgenomen advertentie gebleken is, plaats hebben op Maandag 6 Junij eerstkomende in de groote zaal der Societeit Harmonie. Te dier gelegenheid zal die Liedertafel, onder de leiding van den heer directeur C. C. A. de Vliegh, een aantal zangstukken voor mannenstemmen van de beste binnen- en buitenlandsche Componisten uitvoeren en zal onze bekwame Clarinet-virtuoos zich in twee solo's, onder anderen in het schoone Concertino van C. M. von Weber, doen hooren. Wij hopen en vertrouwen, dat de loffelijke pogingen der Concertgevers door de opkomst van het publiek ruimschoots zullen worden ondersteund.

Woensdag aanstaande zal onze verdienstelijke stadgenoot de Heer B. Tours zijne orgelbespelingen in de Groote Kerk weder aanvangen en voorts geregeld om de veertien dagen voortzetten. Velen die de smaakvolle verrigtingen van den heer Tours, ook op dit terrein, met regt op prijs stellen, zullen ongetwijfeld van dit berigt met genoegen kennis nemen.

Het programma voor deze eerste orgelbespeling in dit saizoen luidt dus: 1, Introductie en Fuga op thema's uit Spohr's derde Sinfonie en Oratorium die letzten Dinge, A. Hesse; 2, Adagio, Fr. Kühmstedt; 3, Orgel-Sonate (n.° 4) in Bes dur, F. Mendelssohn Bartholdy; 4, gevarieerd Koraal, Was Gott thut das ist wohl gethan (Evang. Gezang 105), A. Hesse; 5, Præludium en Fuga op den naam van Bach, G. Höpner.

Het programma voor de uitvoering der muziek in de Officieren Societeit in het Park alhier, op woensdag den 1 junij, des avonds ten 7½ ure, luidt als volgt: 1, Hochzeits Marsch, Mendelssohn; 2, ouverture Egmont. Beethoven; 3, die Wundertöne Wals, Mittmann; 4, Potpourri la Juive, Halevy; 5, Quadrille Militaire, Lagny; 6, Souvenir de Mayence, Dunkler; 7, Fantaisie le Trouvère, Verdi; 8, Redowa l'Etoile Polaire, Bender; 9, Pas redoublé sur un motif des Martyrs, Donizetti.

Cargalijsten.

Rotterdam.

LONDEN, Leo, R. B. Hart. — 18 k. Metaal, 37 k. Platen Metaal en 1 Koperen Bodem, W. van Houten en Zn.; 23 cer. Amandelen, C. en J. J. Ripping; 9 b. Huiden, N. J. T. van Wely; 10 b. Tabak, J. Kleintjes; 7 pakk. Koopm., J. B. Crol en Co.; 27 pakk. dito, Diversen; 12 pakk. dito, Order.

LONDEN, Earl of Auckland, W. W. Appleton. — 36 v. en 100 z. Sulphate van Ammonia en 1 cer. Indigo, C. L. Roechling en Co.; 40/2 k. Koopm. en 1 b. Gom Elastiek, J. H. Claus en J. Raulino; 5 v. Koffij en 14 pakk. Koopmansch., van der Kun en van Schelle; 3 v. Koffij, Rochussen en Pit; 3 b. Sassaparilla en 2 z. Wortels, D. H. en W. Pompe; 20 b. Spek, J. Bergmans; 1 k. en 1 p. Koopm., M. Waterreus; 1 k. Indigo, C. Hemmann en Co.; 1 b. ruwe Zijde, F. A. Voigt en Co.; 1 b. Manufacturen, P. A. van Es en Co.; 1 v. Ivoor, M. L. Schnitzler; 1 p. Koopm., Boomer en Co.; 1 p. dito en 4 v. Bier, Kaas en van Ommeren; 2 k. IJzerwerk, J. L. Nooijen; 18 k. Fruit, B. Jacobs, 25 oksh. Melassen, 203 z. Raapzaad, 2 v. Ale, 1 p. Prenten, 1 k. Suiker (monsters), 38 v., 19 b., 12 pijp., 4 k. en 3 pakk. Koopm., Order.

Amsterdam.

HAMBURG, Königin Marie (st.). — 40 l. Lijnzaad en 77 l. Koolzaad, L. Hoyack en Co.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA, het Barkschip Japan, kapit. J. Muller. Adres bij P. A. van Es en Co.

BATAVIA, voor Passagiers, het extra snelzeilend gekoperd Nederl. Barkschip Maarten van Rossem, kapitein P. F. Rijken. Adres bij de Reeders van Overzee & Co., of de Cargadoors P. A. van Es & Co., te Rotterdam.

BATAVIA, het Ned. Fregatschip Diligentia, kapit. D. van Bentveld. Adres bij de Reeders C. Vlierboom & Zonen en de Cargadoors Vlierboom & Suermondt.

BATAVIA, het Nederl. Barkschip Copernicus, kapit. L. Visser. Adres bij de Cargadoors Vlierboom & Suermondt.

BATAVIA en SAMARANG, het Nederl. Barkschip Paul Johan, kapit. A. Kooy. Adres bij de Heeren de Groot Roelants en Co., te Schiedam, en de Cargadoors P. A. van Es & Co., te Rotterdam.

BATAVIA en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Fregatschip Rotterdam, kapit. H. Poort, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor en eene melkgevende Koe, om in het laatst der maand Junij te vertrekken. Adres ten kantoren van Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BATAVIA, SAMARANG en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Fregatschip Johannes Lodewijk, kapit. A. H. van der Waal, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BOSTON, om spoedig na arrivement te vertrekken, het snelzeilend Amerik. Barkschip Radiant, kapit. W. W. Flint. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

BOSTON, het Ned. Schoenerschip Bacchus, kapit. Ed. H. Zuidema, om in den loop dezer maand te vertrekken Adres bij Wambersie en Zoon.

BOSTON, het Amerik. Schip Leila, kapitein Charles Haines. Adres bij Wambersie en Zoon.

DUBLIN, het Ned. Kofschip Anna Agatha, kapit. J. Klinger. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

GIBRALTAR, het Nederl. Schoenerschip Pomona, kapit. C. van der Sloot. Adres bij Seeuwen en Co

GOTHENBURG, het Zweedsch Stoomschip Svea, kapit. S. E. Blidberg, om spoedig te vertrekken. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

KAAP DE GOEDE HOOP, om spoedig na arrivement te vertrekken, het snelzeilend gekoperd Eng. Barkschip A. I. Arthur Pardew, kapit. J. Davis, hebbende uitmuntende inrigtingen voor Passagiers 1ste en 2de klasse. Adres bij Hudig en Blokhuyzen.

LISSABON, het Nederl. Schip Wilhelmina, kapit. A. Kostert. Adres bij Seeuwen en Co.

NEW-YORK, het Amerik. Fregat Alexandrine, kapitein E. Titcomb. Adres bij Wambersie en Zoon.

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Maria Catharina kapit. K. P. Kiewit. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

St. PETERSBURG, het Nederl. Schoenerschip Alida, kapit. H. A. Scholten. Adres bij Seeuwen & Co.

PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Christina Jantina, kapit. J. R. Dood. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Vriendschap, kapit. H. Bakker. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Sieka. kapitein J. J. de Groot. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

SURINAME, het Nederl. snelzeilend Brikschip Amerika, kapit. J. F. Meermans. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer.

Beurstijdingen.

PARIJS den 28 Mei.

Frankrijk 3 pc. 61.55, 61.70, 61.50, 61.65; dito op ult. 61.55, 61.40, 61.65; dito 4½ pc. 89.50, 89.40, 89.75; dito op ult. 89.40; Fransche Bank 2750. Crediet Mobilier 590, 585, 592.50. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorw. 485. Napels 5 pc. — Spanje 1½ pct. 27, 26¾; dito buitenl. 3 pc.. 39; dito Binnenl. 3 pc. 37¼, 37; dito Passive 7.

De beurs verkeerde heden in eene gunstige stemming, doch de omzettingen waren van niet veel aanbelang. De 3 pc. Fransche fondsen sloten a cont. 10 en op ult. 5 c. hooger dan gisteren. De actien van de Bank 40 fr. hooger.

LONDEN den 28 Mei.

3 pc. Cons.cont.	92⅛	a	92¼	3 pc. Peru....	63	a	64
id. id. op tijd	92⅜	-	92⅜	4½ pc. id. Urib.	75	-	78
5 pc. Oostenrijk	40	-	45	id. te New-Y.	71	-	73
4½ pc. België..	87	-	90	3 pc. Portugal.	39	-	41
5pc. Braz. 1824	97	-	99	5 pc. Rusland.	100	-	104
id. 1829/39 ...	—	-	—	4½ pc. idem...	92¾	-	—
id. 4½ pc. 1852	90	-	92	3 pc. Spanje...	39½	-	40½
idem 1858....	90	-	92	1½ pc. idem...	27	-	27½
6 pc. Buen.-Ayr	73	-	78	idem Amort. ..	7½	-	8½
6 pc. Chili....	—	-	—	id. Cert. Coup.	3	-	4
3 pc. idem....	68	-	70	5 pc. Sardinië.	75	-	78
5 pc. Denemark	98	-	102	6 pc. Turkije..	64	-	66
3 pc. idem ...	—	-	—	idem Nieuwe..	52	-	54
2½ pc. Holland.	60	-	—	4 pc. idem. ,..	101	-	101½
4 pc. idem....	91½	-	—	5 pc. Venezuela	36	-	37
Ecuador......	13	-	14	idem Uitgest..	15	-	16
id. Land-warr.	—	-	—	Wissel Amst. krt.	11.12	a	13.
2½ pc. Grenada.	14	-	16	idem 3 m.	11.15	-	15½.
id. Uitgestelde	4	-	5	id. Rott. 3 m.....	11.15	-	15½.
3 pc. Mexico.	16⅝	-	16¾	id. Parijs kort....	25. 5	-	12½.
4½ pc. Peru...	82	-	84	idem 3 m.	25.32½	-	40.

Er was heden weinig handel en de fondsen ondergingen slechts weinig verandering.

ROTTERDAM den 30 Mei.

				l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl...	Werk. Schuld 2½	pCt.		57¾		
"	dito dito 3	"		68⅞		
Spanje,..	Obl. 3 pc. nu 1½	"		26 15/16	27	27
"	Binnen. a 6/m. 3	"		35¾	36 1/16	36 1/16
Portugal,	dito 1856/57.. 3	"		38¾		
Oostenr.,	Metalliek.......2½	"		21 13/16	22	21 15/16
"	dito dito 5	"		39⅝	40	40
"	N. Rente Ams. 5	"		57½	57¾	57¾
"	Nationale.......5	"		42⅝	43⅜	43 5/16
"	Priorit. Loten. *f*			71		
Grenada..	Obligatien......3¾	"		12½	12 9/16	
Mexico,...	Obligatien 3	"		15⅜		

Onze beurs verkeerde heden algemeen in gunstige stemming, inzonderheid bestond er veel kooplust voor Oostenrijksche fondsen, waardoor de prijzen eene vrij belangrijke verbetering ondergingen, de handel was mede hierin het meest geanimeerd.

Het Commité der Effectenhandelaren
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Spanje Binnenl. 3 pc. 36 1/16 a 36⅛, gebl. 36⅛. Metalliek 2½ pc. 22⅛ a 22⅜, gebl. 22⅛; dito Nationale 5 pc. 43½ a 44⅝, gebl. 44⅛; dito Oude 5 pc. 40½ a 41¼, gebl. 40½. Rente te Amsterdam 5 pc. 58. Grenada 3¾ pc. 12½.

Ten gevolge van hoogere Buitenlandsche koersen maakte de rijzing in Oostenrijksche fondsen ook alhier verdere vorderingen.

AMSTERDAM den 30 Mei.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld 2½	pCt.	58	58 7/16	58
"	dito dito 3	"	69¼		
"	dito dito 4	"	89⅛	89½	89¼
"	Amort-Synd...3½	"	87		
"	Handel-Maats. 4½	"	127	128	128
"	O. I. Leening 4	"	89		
"	Leen. Holl. Sp. 4½	"			
"	Rijn-Spoorw...4½	"			
"	Maats. v. Weld. 4	"			
België,...	Cert. *Rothsch.* 2½	"			
Frankrijk,	Certificaten....3	"			
Spanje,..	Buitenlands. ..1½	"	27	27¾	27¾
"	dito 3	"	38½	39	
"	Binn. a *f* 6000 3	"	36⅛	36 7/16	36 7/16
"	Amort. Schuld.........				
"	Bew. v. Coup..........				
Portugal,	Oblig. 3	pCt.	39	39⅝	39⅝
"	dito 1856/57..3	"	38¾	39¼	39¼
"	dito Uitgest...		25⅞		
Rusland,	Obl. *Hope en C.* 5	"	101½	101	101
"	dito 1828/29..5	"	98½	99	99
"	Cert. 1831/33..5	"	81½	82	
"	dito 1840......4	"	78		
"	dito *Stieglitz* ..4	"			
"	dito d.° Nieuwe 5	"			
"	dito d.° 1855 N. 5	"	94⅞	95¼	95
"	dito te Londen 4½	"	89½		
"	dito v. Assign. 6	"			
"	Inschr. dito ...6	"			
Polen,....	Aand. 1835..........	*f*	146		
"	Obligatien......4	pCt.	72¾		
Oostenr.,	Obl. *Goll en C.* 5	"			
"	dito dito 4	"			
"	dito Met. Oude 5	"	40¼	40¾	40½
"	dito N. te Ams. 5	"	57⅞	58¾	58½
"	dito Nat. Met. 5	"	43½	44⅛	44⅛
"	dito Metall.....2½	"	22⅛	22½	22⅜
"	Wen. Ad. fl 250 4	" *f*	209	210	
Brazilië,	1824, £ 100 5	"	95		
Equador,	£ 100...........1	"	13⅞		
"	Onbepaalde....1	"	13½		
Venez.,...	Obligatien......5	"	36¾		
"	Uitgestelde 2½	"	15¾		
Grenada,	Obligatien......3¾	"	12⅝	13	
"	Uitgestelde		4¼	4 7/16	
Mexico,..	Obligatien......3	"	15⅜	15¾	15¾
"	dito Onbep....3	"			
Illinois,	7	"	73½		

Handel-Maatschappij 128½ a cont. Rusland, Spoorweg Aand. volgef., 213 a 214. Weener Bankactien *f* 605 a *f* 618, *f* 618; dito Aand. *f* 235 a *f* 237. Brazilie 1843, £ 100, 5 pc., 93⅞. Philad., bij Hope, Lr. A, *f* 88½. Griekenland, 5 pc., 1⅞ a 1 15/16.

Beleening 3½ pc. Prolongatie 4 pc. Disconto 3 pc.

De beurs verkeerde heden in eene gunstige stemming, zoo door het bewerkstelligen van verschillende inkoopen als ten gevolge van hoogere noteringen van buitenlandsche beurzen.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 58. Spanje, 1½ pc., 27¾; dito Binnenl. 3 pc., 36⅜ a 7/16. Oostenrijk, Metall. 5 pc. 40¾; dito Nat. 5 pc. 44⅛.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 30 Mei.

	2 maanden.	Kort.
Londen...	11.53¾	11.65
d.° 3/m.	11.48¾	—
Parijs . .	55¼	55⅝
d.° 3/m.	55 1/16	—
Bordeaux.	55	55⅜
Genua. . .	—	—
Livorno. .	36	-
Napels . .	74	—
Petersb. .	—	—
Hamburg.	35	35½
d.° 3/m. .	34¾	—
Antwerp .	—	¾ v
	6 weken.	**Kort.**
Frankfort	100¼	—
Augsburg	99	—
Weenen. .	—	—
Triest. . .	—	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 30 Mei.

	2 maanden		Zigt.	
Londen. .	11.52½	g	11.62½	p
Parijs. . .	55⅛	g	55¾	g
Bordeaux.	54¾	p	—	g
d.° ½ m.	55½	g	—	g
Genua . .	44½	g	—	g
Livorno. .	36⅛	g	—	g
Napels . .	74½	g	—	g
Hamburg.	35	g	35 5/16	g
	3 maanden.		**Zigt.**	
Madrid . .	234	g	—	g
Cadix. . .	236	g	—	g
Sevilië . .	233	g	—	g
Bilbao . .	233	g	—	g
Lissabon .	39¾	g	—	g
Porto. . .	39¾	g	—	g
Petersb. .	153	g	—	g
	6 weken.		**Zigt**	
Weenen ..	76	g	—	g
Augsburg	99	g	—	g
Frankfort.	101½	p	—	g

Rotterdam ½.

Prijzen der Buitenl. Coupons
en UITGELOTE OBLIGATIEN.

AMSTERDAM den 30 Mei.

Metalliek......	*f* 19.90.	Sp. Piasters....	*f* —.—
id. Nat. Julij a.s.	- 26.—.	Hamb. Russen..	- 33½.
Napelsche......	- —.—.	Russ. in Zilv. R.	- 30⅜.
Div. Eng. in £...	- 11.50½.	Poolsche in fl...	-
Eng. Russen....	- 11.50½.	Coup. Port. 1 Jan 1848 per £ 2.	- —.—
Fransche........	- 55.	Papier Roeb....	- —.—
Belgische........	- 55⅜.	Dollars.........	- —.—
Pruissische.....	- 34¾.		

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 28 Mei.
(*Overzigt der Week.*)

Koffij. De handel bleef in dit artikel zeer gering, tot verlaagde prijzen wordt er niet aangeboden en de vraag bepaalde zich alleen voor de dagelijksche behoefte.

Thee. Tot zeer ferme prijzen wordt er voor de behoefte in verscheidene soorten gekocht, de 100/4 k. Congo van de lading Maggie n.° 60, uit de veiling van 6 dezer opgehouden, zijn deze week a 105 c. aan één huis verkocht.

Suiker. Ruwe en Geraffin. met beperkten omgang echter vaste prijzen.

Rijst. Geene verkoopen in de eerste hand zijn bekend, gepelde soorten bleven op vorige prijzen.

Specerijen zonder vraag.

Tabak. Gedurende deze week zijn 35 v. Maryland en Arnold Böninger verkocht, terwijl van de heden aan de markt geweest zijnde slechts 25 v. Maryland werden afgedaan; van de gehoudene veilingen gaven wij verslag in ons nummer van Vrijdag 27 dezer. Tegen Woensdag 8 Junij zijn in veiling aangeslagen: 1231 p. Java, V B M & A B K, 260 p. dito, V B M, 40 p. dito, G G, 41 p. dito Cuba, 10 p. dito, D M V O, 19 p. dito Malang, 50 p. Portorico en 10 v. Virginie (Zandblad.) De voorraad op heden is: 840 v. Maryland, 293 v. Virginie, 1231 p. Java 125 cer. Havana, 680 cer. Yara, 26 p. Manilla en 52 k. Cavendish.

Katoen niets omgegaan.

Banca Tin. Door de N. H. M. zijn tegen 7 Julij in veiling aangeslagen 126,214 blokken. Omzettingen hebben niet plaats gehad.

Huiden. Tot geheime prijzen zijn verkocht 2104 st. Padang Runder- ex Vesta. Door de N. H. M. zullen den 15 Junij bij inschrijving ter verkoop worden aangeboden 2700 st. Padang Runder- ex Helena & Anna en 998 st. Soerabaija dito ex Otto.

Indigo blijft goed gesouteneerd en voor enkele kavelingen is een klein avans te bedingen. In de voorraad particulier niets voorgevallen.

Cochenille stil zonder zaken.

Verwhout. Domingo, wat tot marktprijs voorhanden was is opgeruimd. Jamaïca nog a *f* 2½ te koop. 12 t. Manzanilla Geelhout zijn deze week binnengekomen doch nog niet gezien. 10 t. Limahout aan de markt doch te hoog gehouden.

Quercitron. Van Baltimore en Philadelphia genre zijn deze week 100 b. afgedaan en blijft nog a *f* 4⅝ te koop.

Meekrap weinig aangeboden; tot de gebodene prijzen wilde men niet verkoopen en is er nagenoeg niets gedaan.

Harst tot verlaagde prijzen met enkele orders, die echter nog niet zijn ingewilligd.

Terpentijnolie. Amerik. opgeruimd.

Potasch. Amerikaansche *f* 18 a *f* 17¾ met redelijken voorraad, zoowel op levering als in loco, Petersburger *f* 15 met kleinen voorraad.

Zwavel. Goede 2e soort Licata a *f* 5½ op levering te koop.

Vetwaren stil. Van Palmolie komen den 10 Junij ca. 185,000 kilo in veiling, waarvan beschrijving en taxatie nader zal worden opgegeven. De 13 fusten van Quizembo aangebragt zijn a *f* 26 verkocht. Cocosolie onveranderd en stil. Alle Traan-soorten onveranderd. Van Talk zijn 6 v. Livorneesche aangebragt die a *f* 32 te koop zijn.

Hennep. Hiervan ging in Petersburger halfrein tot bestaande noteringen vrij wat af.

AMSTERDAM den 28 Mei.
(*Overzigt der Week.*)

Koffij bij voortduring zeer stil.

In Thee gaat weinig om; prijzen zeer vast.

Suiker. Ruwe. De handel was zeer beperkt tot *f* ½ a *f* ¾ onder Mei voor Java; Surinaamsche partijtjes zijn tot *f* 25 a *f* 27 verkocht. Geraffin. Door de groote afdoeningen der vorige week was er nu niet veel kooplust, de markt is in dezelfde positie en tot de verkochte prijzen zou men op latere termijnen kunnen koopen. Kandij stil en enkele partijtjes werden tot goede prijzen verkocht.

Rijst. Uit de eerste hand werden 5646 b. Necransie tot *f* 6 en 2521 b. dito tot *f* 6⅛ afgedaan. In gepelde soorten ging mede veel om; Necransie *f* 7¼ a *f* 7½, Rangoon *f* 6¾ a *f* 7½, Java *f* 7½ a *f* 8½, Tafel *f* 12 a *f* 13.

Specerijen stil.

Vruchten. Nieuwe Zantische Krenten worden op *f* 18 gehouden; mindere soorten naar kwaliteit tot differente prijzen.

Tabak. De stemming voor Maryland is onveranderd; ord. kwal. blijft moeijelijk te plaatsen, vooral wat de Tabak van den laatsten oogst betreft, zijnde deze meerendeels vaal en zwaar van soort; afgedaan werden 65 v. per Leila. Den afloop der veilingen hebben wij reeds gemeld. Per Nieuw-Holland werden aangevoerd 1024 p. Java, hoofdmerk Blitar. Donderdag aanstaande zullen bij inschrijving aan de markt worden gebragt 98 p. Java ex Walvisch. Voorraad in de eerste hand op heden: 859 v. Maryland, 60 v. Stelen, 3348 pakk. Java, 110 cer. Esmeralda en 70 cer. Domingo.

Katoen. Met uitzondering van 52 b. Surinaamsche tot gesouteneerde prijzen, zijn ons geene afdoeningen bekend geworden; de stemming voor het artikel schijnt zich eenigzins te willen verbeteren.

Metalen. In Banca Tin ging niets om. De veiling der N. H. M. werd tegen 7 Julij aanstaande aangeslagen; de positie van het artikel blijft vast en men zou onder onze notering, *f* 78 a *f* 78½, kwalijk te regt komen. Koper en Lood stil; het laatste zeer prijshoudend.

Indigo. In de afgeloopen week vertoonde zich meer vraag en hebben dien ten gevolge 245 v. Java met eene verhooging van 10 tot 20 c. op de laatste veilingprijzen nemers gevonden. De eigenaars van particuliere partijen bewaren eene vaste houding.

Cochenille niets in gepasseerd.

Verwhouten geheel onveranderd met weinig handel.

Meekrap. Met zeer weinig handel, doch goede soorten vast op vorige prijzen, geringere zijn wat lager te koop, doch over het algemeen wordt zeer weinig aangeboden.

Quercitron. Tot vorige prijzen zijn Philadelphia prima, Philadelphia genre en gewone grof gemalen Baltimore aan de markt.

Salpeter en Zwavel geheel onveranderd.

Vetwaren met zeer weinig handel; prijzen in eenige doen. Alle soorten blijven te koop tot de dagelijks genoteerd wordende prijzen. Ansjovis tot de verlaagde prijzen met meer handel. De vangst blijft gunstig en de soort mooi, doch de orders zijn beperkt, waardoor belangrijke handel, zoo als in het vorige jaar, niet plaats heeft.

Sterke Dranken. Jeneverprijzen iets lager; Amst. proef *f* 17½ a *f* 16¾; Amerik. dito *f* 18 a *f* 17½. Behalve 50 legg. Arak per Ida Machtilda, bij inschrijving verkocht, is er niets omgegaan.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.